

เด็กในสมัยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ (2502-2506)

ความสนใจเกี่ยวกับเด็กในประการต่างๆ นั้น ได้ส่งผลอย่างมากในยุคของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เรื่องราวที่เกี่ยวกับเด็กจะเป็นที่ได้รับความสนใจและใส่ใจอยู่เสมอ และรัฐบาลก็ได้คาดหวังต่อเด็กเป็นอย่างมาก ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ที่ว่า

"การจัดให้มีงานวันเด็กแห่งชาติขึ้น เพื่อให้เป็นที่ระลึกและเตือนใจบรรดานักเรียนและเยาวชนทั้งหลายของชาติ ว่าท่านนั้นเป็นผู้ที่จะต้องมีการหน้าที่อันสำคัญยิ่งในอันที่จะต้องรับผิดชอบความมั่นคงปลอดภัย และการพัฒนาประเทศชาติต่อไปในภายหน้า เอกราช และความเจริญก้าวหน้าของชาติไทยในอนาคตอยู่ในกำมือท่านทั้งสิ้น...ท่านทั้งหลายก็ย่อมจะเจริญเติบโตขึ้นมาเพื่อรับภาระเป็นผู้ใหญ่สืบแทนต่อไปเมื่อถึงวันนั้น"¹

เด็กได้ถูกคาดหวังให้เป็นผู้ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่ออนาคตของประเทศชาติ เพราะจะต้องรับผิดชอบในการบริหาร และการพัฒนาประเทศชาติแทนผู้ใหญ่ต่อไป ดังนั้นเด็กจึงจำเป็นต้องมีหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งที่จะต้องปฏิบัติเช่นเดียวกัน หรือคล้ายกับพลเมืองโดยทั่วไปของชาติ

นอกจากนี้รัฐบาลยังมีนโยบายให้จัดการศึกษาเรื่องเกี่ยวกับเด็กขึ้นด้วย และมอบหมายให้สภาการศึกษาแห่งชาติ และสภาวิจัยแห่งชาติเป็นผู้ดำเนินการ โดยกล่าวว่าในการปรับปรุงบ้านเมืองนั้นก็มีกันหลายด้าน เช่น ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านการศึกษา ด้านสาธารณสุข ด้านการทหาร แต่ไม่ว่าด้านใดๆ ก็ตามลงท้ายก็อยู่ที่ปัญหาเรื่องคน ทำอย่างไรจึงจะได้คนดี ทำอย่างไรจึงจะปรับปรุงให้คนที่มีอยู่แล้วเป็นคนดีขึ้น ซึ่งทำที่สุดของการแก้ไขในเรื่องต่างๆ เหล่านี้ก็อยู่ที่เด็กนั่นเอง²

รัฐบาลยังดำเนินงานสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในเรื่องที่ว่าเด็กสมัยปัจจุบันกับเด็กสมัยก่อนใครดีกว่ากัน เพื่อจะใช้เป็นแนวทางพิจารณาหาทางปรับปรุงวิธีการอบรมสั่งสอนเด็กในอนาคต และ

---

¹จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์, *ประมวลสุนทรพจน์ของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์* นายกรัฐมนตรี (พระนคร: โรงพิมพ์สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี, 2506), หน้า 1246.

²คณะกรรมการจัดงานวันเด็กแห่งชาติ, *หนังสือวันเด็ก ปี 2503, เด็กวัยรุ่นของเรา* (ม.ป.ท., 2503), หน้า 101-111.

ยังได้เสนอแนะวิธีการที่จะปรับปรุงและพัฒนาเด็กอย่างมาก เพื่อที่จะทำให้เด็กเหล่านั้นเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติในอนาคต โดยได้ให้ชี้เห็นว่ารัฐบาลต้องเป็นผู้ดำเนินการที่สำคัญหลายประการ³

สิ่งต่างๆ เหล่านี้แสดงให้เห็นเป็นอย่างดีว่ารัฐบาลได้มีความคาดหวังอย่างมากเกี่ยวกับเด็ก ดังนั้นเด็กจึงมีภาระหน้าที่ตามรัฐกำหนด หรือเห็นสมควร โดยภาระหน้าที่ที่รัฐบาลได้คาดหวังให้เด็กต้องปฏิบัติตามนั้นจะเห็นได้จากคำขวัญ คำปราศรัยและศาสนวันเด็ก ถึงแม้ว่าเรื่องที่รัฐบาลได้กล่าวกับเด็กในวันเด็กแต่ละปีนั้นจะมีอยู่หลายเรื่อง และสิ่งที่สำคัญซึ่งเด็กในสมัยรัฐบาลของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ต้องถือปฏิบัติและให้ความสำคัญนั้นอาจมีหลายประการด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นเด็กกำพร้า เด็กที่รักความสะอาด เด็กประหยัด เด็กที่ขยันหมั่นเพียร คุณสมบัติเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อเด็กปฏิบัติตนอยู่ในกรอบตามที่รัฐบาลมุ่งหวัง ซึ่งหมายความว่าเด็กจะต้องอยู่ในระเบียบวินัย ซึ่งทั้งนี้ก็เป็นผลสืบเนื่องโดยตรงจากการดำเนินงานบริหารประเทศของรัฐบาล

ดังนั้นการจะเข้าใจได้ว่าเพราะเหตุใดรัฐบาลจึงเน้นให้เด็กมีระเบียบวินัย ซึ่งมีเป้าหมายที่ความสะอาด ประหยัด หรือขยันหมั่นเพียรนั้น จำเป็นต้องเข้าใจแนวทางการปกครอง หรือหลักการในการบริหารประเทศของรัฐบาลจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ในเบื้องต้นก่อน

แนวทางการปกครองและการบริหารประเทศของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์

จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้เข้าบริหารประเทศโดยการประกาศยึดอำนาจและทำการปฏิวัติต่อจากรัฐบาลของจอมพลถนอม กิตติขจร ในวันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ.2501 โดยทันทีหลังจากการปฏิวัติ จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ก็ได้ออกประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 3 ให้ยกเลิกรัฐธรรมนูญ⁴ และได้แถลงว่าได้อาสาเข้ามาแก้ไขวิกฤติการณ์ของชาติ เพื่อสร้างความเจริญให้แก่ประเทศชาติและอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน โดยได้ประกาศชี้แจงแก่ประชาชนถึงเหตุผลเกี่ยวกับการกระทำการปฏิวัติ ในประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 4 ว่า ประการแรก การคุกคามของคอมมิวนิสต์ภายในประเทศที่มีมากขึ้นนั้นกำลังบ่อนทำลายรากฐานที่สำคัญของบ้านเมืองด้วยการพยายามที่จะกำจัดราชบัลลังก์ ทำลายพุทธศาสนา และโค่นสถาบันต่างๆ ทุกรูปแบบซึ่งชาติไทยเรายึดมั่น

ประการที่สอง พรรคการเมืองหลายพรรคได้หลอกล่อใช้รัฐธรรมนูญและระบอบประชาธิปไตยด้วยวิธีการอันเห็นแก่ตัวของพรรคตน การใช้อภิสิทธิ์และเสรีภาพตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ไปใน

³ศึกษาหรืออ่านเพิ่มเติมจาก กองการวิจัย กรมวิชาการ, รายงานการวิจัย เรื่องเด็กวัยรุ่น, พิมพ์ครั้งที่ 3 (พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2504).

⁴"ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 3 ลงวันที่ 20 ตุลาคม 2501," อ้างจาก ทักษิณ เฉลิมเดียมธณ, การเมืองระบบพ่อขุนอุปถัมภ์แบบเผด็จการ, แปลโดย พรรณี ฉัตรพลรักษ์ และ ม.ร.ว.ประกายทอง สิริสุข (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2526), หน้า 194.

ทางที่ผิดของพรรคการเมืองเหล่านี้เป็นอุปสรรคต่อความเจริญก้าวหน้าของชาติ ได้สร้างความแตกแยกภายในชาติ และทำให้ประชาชน เป็นศัตรูซึ่งกันและกัน พฤติการณ์นี้จะนำไปสู่การแตกแยกในที่สุด และความเสื่อมของชาติ ความเลวร้ายต่างๆ ภายในชาติเหล่านี้ไม่สามารถแก้ปัญหาได้ด้วยการเปลี่ยนรัฐบาลใหม่เท่านั้น ทุกสิ่งทุกอย่างนับเป็นความผิดพลาดมาตั้งแต่ต้นจนกระทั่งจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ

นอกจากปัญหาต่างๆ ภายในประเทศแล้ว ยังมีการคุกคามเป็นอย่างมากจากนอกประเทศอีกด้วย เรื่องนี้ คณะปฏิวัติหมายถึงสถานการณ์ที่ทรุดหนักลงในอินโดจีน และการเป็นปฏิปักษ์ขึ้นทุกที่ระหว่างประเทศไทยกับกัมพูชา เพื่อให้สามารถเผชิญกับการคุกคามเหล่านี้ จะต้องหาหนทางใหม่ในอันที่จะสร้างเสถียรภาพให้แก่ชาติ ซึ่งขึ้นอยู่กับหลักประชาธิปไตยอันมั่นคงและระบบเศรษฐกิจและสังคมอันเหมาะสมสำหรับการอยู่รอดของชาติและของประชาชนคนไทย⁵ ด้วยเหตุผลดังกล่าวและด้วยความต้องการที่จะให้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจับใจ ในระยะนี้จึงได้มีธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรเป็นแนวทางสำคัญในการบริหารบ้านเมือง

ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรนั้นได้ถือกำเนิดขึ้นเมื่อคณะปฏิวัติได้มอบหมายให้คณะที่ปรึกษากรกฎหมายดำเนินการร่างรัฐธรรมนูญ สำหรับใช้ปกครองประเทศต่อไปภายหลังจากการปฏิวัติสิ้นสุดลง ในขั้นแรกคณะที่ปรึกษากรกฎหมายได้เสนอร่างธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรและร่างประกาศตั้งสภาร่างรัฐธรรมนูญต่อจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ในปลายเดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2501 แต่เมื่อมีการประชุมพิจารณาระหว่างคณะปฏิวัติและคณะที่ปรึกษากรกฎหมายอีกครั้งหนึ่ง ในวันที่ 9 และวันที่ 12 ธันวาคม 2501 ได้มีมติให้รวมร่างธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรกับร่างประกาศตั้งสภาร่างรัฐธรรมนูญเข้าเป็นฉบับเดียวกัน โดยได้พิจารณาเห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องให้นายกรัฐมนตรีตามธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรมีอำนาจพิเศษและเด็ดขาดสำหรับปราบปรามการกระทำที่เป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศทำนองเดียวกับอำนาจที่หัวหน้าคณะปฏิวัติมีอยู่ในขณะนั้น จากนั้นจึงมอบให้คณะที่ปรึกษากรกฎหมายรับไปพิจารณาและดำเนินการตามมติที่ประชุม

ในการพิจารณาของคณะที่ปรึกษากรกฎหมายเกี่ยวกับการให้อำนาจพิเศษและเด็ดขาดแก่นายกรัฐมนตรีนั้น คณะที่ปรึกษากรกฎหมายได้พิจารณายกร่างและแก้ไขจนกลายมาเป็นความตามมาตรา 17 คือ ในกรณีที่นายกรัฐมนตรีเห็นสมควรเพื่อประโยชน์ในการระงับ หรือปราบปราม การกระทำอันเป็นการบ่อนทำลายความมั่นคงของราชอาณาจักรหรือราชบัลลังก์ หรือการกระทำอันเป็นการบ่อนทำลาย ก่อกวน หรือคุกคาม ความสงบที่เกิดขึ้นภายใน หรือมาจากภายนอกราชอาณาจักร

⁵ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 4 ลงวันที่ 20 ตุลาคม 2501," อ้างจาก ทักษ์ เจลิมเตียรณ, การเมืองระบบพ่อขุนอุปถัมภ์แบบเผด็จการ, หน้า 197-198.

อาณาจักร ให้นายกรัฐมนตรีโดยมติของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งการ หรือกระทำการใดๆ ได้ และให้ถือว่าคำสั่งหรือการกระทำเช่นนั้นเป็นคำสั่งหรือการกระทำชอบด้วยกฎหมาย

เมื่อนายกรัฐมนตรีได้สั่งการหรือการกระทำใดไปตามความในวรรคก่อนแล้วให้นายกรัฐมนตรีแจ้งให้สภาทราบ⁶

ความตามมาตรา 17 ในธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรฉบับนี้นั้นนับถือได้ว่าเป็นการให้อำนาจแก่ฝ่ายบริหารอย่างมาก การปกครองประเทศของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ จึงสามารถกระทำการด้วยวิธีการอันเฉียบขาด และฉับไว ซึ่งยังผลให้การบริหารและปกครองมีเสถียรภาพและมั่นคง ประเทศมีความสงบเรียบร้อยและประชาชนมีความผาสุก

เมื่อจอมพลสฤษดิ์ ทำการจัดตั้งรัฐบาลขึ้น นโยบายในการบริหารประเทศของรัฐบาลก็ได้ยึดถือตามแนวทางการบริหารและปกครองตามอำนาจของคณะปฏิวัติ ดังที่ได้กล่าวไว้ในการแถลงนโยบายบริหารประเทศของรัฐบาล ในวันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2502 ว่า

"การที่คณะปฏิวัติต้องเข้ายึดอำนาจการปกครองประเทศนั้นก็ด้วยความปรารถนาอันแรงกล้าที่จะหาวิถีทางอันเหมาะสมในการนำประเทศไปสู่ความเจริญ มิใช่มุ่งหมายแต่เพียงว่าจะให้มีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาล หรือแก้ไขรัฐธรรมนูญปกครองประเทศเสียใหม่เท่านั้น หากแต่เห็นว่าการที่จะบริหารประเทศในรูปเดิมนั้นยังมีอุปสรรคขัดขวางความก้าวหน้าของประเทศอยู่อีกนานาประการ จำเป็นต้องแก้ไขปรับปรุงกันใหม่ทุกด้านทุกมุม เฉพาะอย่างยิ่งจักรกลในการบริหารประเทศจะต้องให้อยู่ในรูปอันเหมาะสมจริงๆ รัฐบาลจึงจะสามารถบริหารประเทศให้ถึงซึ่งความเจริญได้ ดังนั้นรัฐบาลจึงถือว่ามีภารกิจอันสำคัญยิ่งที่จะต้องรีบปรับปรุงรูปการปกครองประเทศให้เหมาะสม และบรรลุความมุ่งหมายที่คณะปฏิวัติได้ตั้งไว้ในชั่วระยะเวลาอันสั้นนี้เป็นอันดับแรกก่อนกิจการอื่นใดทั้งสิ้น อนึ่งนโยบายของคณะปฏิวัติซึ่งได้ประกาศไปแล้วนั้น รัฐบาลนี้จะได้นำมาดำเนินตามต่อไปให้เป็นผลประโยชน์ประเทศอย่างแท้จริง"⁷

นอกจากนี้จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ยังได้เน้นย้ำถึงความสำคัญของอำนาจปฏิวัติ โดยถือว่าอำนาจปฏิวัตินั้นคือแนวทางหลักสำคัญในการปกครองและบริหารประเทศ ดังที่ได้กล่าวว่า

⁶มาตรา 17 ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร, อ้างจาก นันทนา กบิลกาญจน์, รายงานผลการวิจัย แนวคิดทางการเมืองของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ :ผลที่มีต่อการพัฒนาประเทศ (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ม.ป.ป.), หน้า 38-41.

⁷รุ่งฤทธิ์ ศยามานนท์, นโยบายรัฐบาลไทย 2475-2519 (เอกสารประกอบการศึกษาของแผนกวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ลำดับที่ 2 คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2509), หน้า 142-143.

"อำนาจปฏิวัตินั้นได้มีไว้เพื่อใช้ป้องกันภัยอันตรายแก่ประเทศชาติ และกวาดล้างสิ่งไม่ดีทั้งหลายในบ้านเมืองให้ได้อย่างจับพลันทันที ซึ่งไม่สามารถจะใช้วิถีทางอื่นใดให้ได้ผลเหมือนใช้อำนาจปฏิวัติ คณะรัฐมนตรีหรือคณะรัฐบาลที่จัดตั้งขึ้นภายหลังก็ต้องมีลักษณะเป็นรัฐบาลปฏิวัติ คือยังมีอำนาจปฏิวัติอยู่อย่างที่มีอยู่ใน มาตรา 17 แห่งธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร"⁸

ดังนั้นในการดำเนินงานการปกครองและการบริหารประเทศของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ จึงกล่าวได้ว่าเป็นมีแนวทางตามแบบอย่างของคณะปฏิวัติ ซึ่งให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับความมั่นคงสงบเรียบร้อยของประเทศ โดยมีมาตรา 17 ในธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรเป็นอำนาจรองรับที่สำคัญในการปกครอง

การดำเนินงานการปกครองประเทศของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์

ภายหลังที่จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้จัดตั้งรัฐบาลขึ้นนั้น การดำเนินงานในการปกครองประเทศก็ได้ใช้อำนาจปฏิวัติเป็นหลักสำคัญยิ่ง นโยบายและจุดมุ่งหมายสำคัญในการบริหารประเทศของรัฐบาล คือการสร้างระเบียบวินัยขึ้นในชาติ ดังนั้นจึงมีกิจการหลายอย่างที่จำเป็นต้องทำด้วยความเด็ดขาด และเข้มงวดกวดขัน ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดความมั่นคง และความสงบเรียบร้อยแก่ประเทศ ดังจะเห็นได้จากการที่จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้กล่าวไว้ว่า

"ระบอบรัฐธรรมนูญนั้น ข้าพเจ้าตั้งใจอยู่เสมอที่จะรักษาไว้ และงานที่ข้าพเจ้ากำลังทำอยู่ในเวลานี้ก็คือ พยายามสร้างระเบียบวินัยขึ้นในชาติ เพื่อให้เป็นแทนฐานรองรับระบอบรัฐธรรมนูญอย่างมั่นคง ส่วนในเรื่องสิทธิมนุษยชนนั้นข้าพเจ้าก็จะเคารพอยู่เสมอ แต่ก็ไม่สามารถจะยินยอมให้ใครเอาเรื่องสิทธิมนุษยชนมาอ้างอิง เพื่อก่อให้เกิดความเสียหายทำลายประเทศชาติที่รักของเราได้"⁹

⁸จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์, "คำปราศรัยในวันครบรอบปีแห่งการปฏิวัติ 20 ตุลาคม 2502," ใน ประมวลสุนทรพจน์ของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ นายกรัฐมนตรี ในระยะ 3 ปี แห่งการบริหารของคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2501-9 กุมภาพันธ์ 2505 (พระนคร: โรงพิมพ์สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี, 2505), หน้า 71-72.

⁹จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์, "คำปราศรัยในวันรัฐธรรมนูญและวันสิทธิมนุษยชน 10 ธันวาคม 2502," ใน เรื่องเดียวกัน, หน้า 134-135.

ดังนั้นจึงเห็นได้ว่ารัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับความเป็นเรียบร้อย และความมั่นคงของบ้านเมืองเป็นลำดับแรก ถึงแม้จะขัดต่อหลักสิทธิมนุษยชนบ้างก็ตาม

จากเหตุผลประการหนึ่งของการปฏิวัติจะเห็นได้ว่า คอมมิวนิสต์คือภัยอันใหญ่หลวงของชาติ ดังนั้นรัฐบาลจึงให้ความสำคัญเป็นลำดับต้นเมื่อการกระทำใดที่มีความเกี่ยวเนื่องกับคอมมิวนิสต์ หรือก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยภายในประเทศแล้วรัฐบาลก็จะเข้าทำการกวาดล้างและจัดการอย่างถึงที่สุด

ดังจะเห็นได้ภายหลังจากการปฏิวัติเพียงหนึ่งวัน คือ เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2501 ก็ได้มีการจับกุมผู้ที่ต้องสงสัยว่าฝึกฝึคคอมมิวนิสต์ และบรรณาธิการหนังสือพิมพ์อย่างขนานใหญ่ มีบุคคล 31 คนถูกจับ ในบรรดาบุคคลเหล่านั้นมีทั้งนักการเมือง ผู้สื่อข่าว ครู และพลเรือน นอกจากนี้คณะปฏิวัติยังได้ออกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 13 ขึ้นในวันที่ 23 ตุลาคม โดยสั่งห้ามการชุมนุมทางการเมืองเกินกว่าห้าคนอีกด้วย¹⁰

ในเรื่องนี้จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้แถลงว่า

"การกวาดล้างสิ่งซึ่งเป็นภัยของชาตินั้น เสมือนการปิดกวาดชำระล้างสิ่งโสโครกโรคร้ายภายในบ้านของเรา และภัยอันใหญ่หลวงของชาติคือ คอมมิวนิสต์ จำจะต้องขจัดภัยอันนี้ให้จงได้ และถ้ามิได้อาศัยอำนาจปฏิวัติก็ยากที่จะทำให้สำเร็จได้ด้วยวิธีอื่น... ต้องจัดการอย่างหนึ่งอย่างใดให้เป็นความปลอดภัยแก่ประเทศ"¹¹

นอกจากนี้จอมพลสฤษดิ์ ยังออกคำสั่งเพื่อจัดการกับอันธพาลผู้ที่ก่อความไม่สงบในเขตพระนครขึ้นอีกด้วย ดังตามคำประกาศฉบับที่ 21 ของคณะปฏิวัติที่ว่า "อันธพาลเป็นการบ่อนทำลายสังคมและประชาชนทั่วไป และการขจัดพวกอันธพาลเหล่านี้ออกไปให้หมดสิ้นนั้นเป็นหนทางเดียวที่จะช่วยส่งเสริมความสุขของราษฎร" ซึ่งทั้งนี้ได้ก่อให้เกิดการจับกุมและการสอบสวนขนานใหญ่ตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 21 โดยจะมีโทษกักขัง 30 วัน และจะถูกควบคุมตัวไว้ในสถานฝึกอบรม ซึ่งจัดขึ้นตามบทบัญญัติของคำประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 43¹²

ในการจัดการกับบุคคลที่โดนข้อหาว่าเป็นอันธพาล และถูกนำตัวมาควบคุมไว้ นั้น รัฐบาลได้จัดให้มีการอบรมในระหว่างถูกควบคุมตัว เพื่อให้กลับไปประพฤติดี ให้ความสงบแก่สังคม ให้ความ

¹⁰ทักษ์ เฉลิมเตียรณ, การเมืองระบบพ่อขุนอุปถัมภ์แบบเผด็จการ, หน้า 194-195.

¹¹จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์, "คำปราศรัยในวันชาติ 24 มิถุนายน 2502," ใน ประมวลสุนทรพจน์ของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ นายกรัฐมนตรี ในระยะ 3 ปี แห่งการบริหารของคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2501-9 กุมภาพันธ์ 2505, หน้า 22-24.

¹²ทักษ์ เฉลิมเตียรณ, การเมืองระบบพ่อขุนอุปถัมภ์แบบเผด็จการ, หน้า 249.

สุขแก่คนดี และให้ความสบายใจแก่รัฐบาล และเมื่อปล่อยตัวไปแล้วนั้นต้องรายงานงานตัวเป็นครั้งคราวต่อตำรวจท้องที่ในระยะเวลา 1 ปี พ้นนั้นไปแล้วจึงจะมีอิสรภาพสมบูรณ์¹³

เรื่องอัครคัมภีร์ ซึ่งได้เกิดขึ้นหลายครั้งในเวลาใกล้ๆ กันในขณะนั้น ก็เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ให้ความสำคัญ และถ้าหากมีหลักฐานที่แน่ชัดว่าผู้ใดเป็นต้นเพลิงก็จะมีโทษถึงขึ้นประหารชีวิต เพื่อให้เป็นตัวอย่าง¹⁴ ซึ่งในเรื่องนี้จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้กล่าวถึงว่า

"เนื่องด้วยปรากฏว่า ในระยะนี้ได้เกิดมีไฟไหม้ขึ้นหลายรายในระยะติดๆ กันซึ่งสาเหตุกำลังดำเนินการสอบสวนอยู่ เป็นเหตุให้สูญเสียชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนไปอย่างมากมายและน่าเอนี่จนเอาใจอย่างยิ่ง โดยที่บุคคลส่วนใหญ่ผู้ได้รับเคราะห์กรรมมิได้มีความรู้เห็นด้วยเลย นับเป็นการบ่อนทำลายความมั่นคงและเศรษฐกิจของชาติไทยอย่างร้ายแรงที่สุดประการหนึ่ง ฉะนั้นข้าพเจ้าจึงขอประกาศเตือนให้ประชาชนทั้งหลายทราบทั่วกันว่า ผู้ใดกระทำความผิดในฐานที่ทำให้เกิดเพลิงไหม้ขึ้น ผู้ที่วางเพลิงจะต้องถูกยิงเป้าโดยทันที ตามอำนาจที่ข้าพเจ้ามีอยู่ตามธรรมนูญการปกครองแห่งราชอาณาจักรไทย ส่วนผู้ที่ทำให้เกิดเพลิงไหม้โดยการประมาทหรือเดินเล่อ ก็จะได้รับพิจารณาโทษสถานหนัก จะไม่มีการยอมให้ความผิดอันอุกฤษฏ์โทษเช่นนี้เกิดขึ้นโดยการปล่อยปละละเลยเป็นอันขาด

ทั้งนี้จึงขอประกาศให้ประชาชนทั้งหลายได้ทราบโดยทั่วกัน ขอให้ทุกคนพึงสำรวมระวังในการกระทำผิดเช่นนี้ ไว้ให้จงหนัก"¹⁵

นอกจากจะจัดการกับผู้วางเพลิง และบุคคลที่ถือว่าเป็นอันธพาลแล้ว จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ยังได้ดำเนินการปราบปรามสิ่งที่เป็นภัยต่อประเทศชาติอื่นๆ อีกด้วย อันได้แก่ การเสพฝัน การลักขโมย โจรกรรม การกวาดล้างอบายมุข สถานบริการอาบน้ำ บังกะโล และสถานลีลาศ เป็นต้น ใน

¹³จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์, "สาสน์ในพิธีปิดการอบรมอันธพาลรุ่นที่ 2 วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2504," ใน ประมวลสุนทรพจน์ของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ นายกรัฐมนตรี ในระยะ 3 ปี แห่งการบริหารของคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2501-9 กุมภาพันธ์ 2505, หน้า 433-434.

¹⁴จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์, "คำปราศรัยในวันชาติ 24 มิถุนายน 2502," ใน เรื่องเดียวกัน, หน้า 22-24.

¹⁵จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์, "ประกาศของนายกรัฐมนตรี," ใน ประมวลสุนทรพจน์ของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ พ.ศ.2505-2506 (พระนคร: โรงพิมพ์สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี), หน้า 883.

การดำเนินการกวาดล้างสิ่งต่างๆ นั้นก็ได้อาศัยอำนาจปฏิวัติตามบทบัญญัติในธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร ในมาตรา 17 เข้ามาจัดการ¹⁶

ความสงบเรียบร้อยภายในบ้านเมืองที่รัฐบาลต้องการนั้นมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้น แม้แต่ความไม่สงบเรียบร้อยที่เกิดขึ้นในทางศาสนา รัฐบาลก็เห็นถึงความสำคัญที่จะต้องเข้ามาควบคุมและแก้ไขปัญห โดยได้มีการประกาศแถลงของรัฐบาลในเรื่องความเป็นไปในคณะสงฆ์ว่า

"ในขณะที่รัฐบาลได้กำลังทุ่มเทความพยายามบากบั่นเพื่อพัฒนาประเทศ และในขณะที่ประชาชนผู้รักชาติกำลังเตรียมพร้อมที่จะเสียสละเพื่อเผชิญความฉุกเฉินที่อาจมีขึ้น เนื่องจากสถานการณ์ในประเทศใกล้เคียง ก็มีเรื่องที่น่าห่วงใยเกิดขึ้นในคณะสงฆ์ ซึ่งถ้าจัดการให้เรียบร้อยไปไม่ได้ ก็จะเป็นความเสียหายแก่ไม่เฉพาะแต่ในศาสนาเท่านั้น ยังจะทำความเดือดร้อนเสียหายแก่บ้านเมืองด้วย...

มีเรื่องแพร่หลายว่าพระภิกษุสมณศักดิ์สูงบางรูปประพฤติปฏิบัติไม่สมควรแก่ความเป็นสมณะ ซึ่งในชั้นแรกรัฐบาลได้จำกัดหน้าที่ของตนเพียงให้ความร่วมมือแก่คณะสงฆ์... แต่ด้วยการที่รัฐบาลต้องระมัดระวังในเรื่องความไม่สงบเรียบร้อยและความไม่ปลอดภัย และเรื่องราวก็ขยายตัวออกมาในทางที่ไม่ดี...

ปัญหาก็จะมีต่อไป ซึ่งรัฐบาลเข้าใจว่าเป็นปัญหาที่ประชาชนสนใจมากที่สุด คือ สมมติว่า ถ้าคณะสังฆมนตรีได้วินิจฉัยเด็ดขาดในทางหนึ่งทางใด ผู้ต้องคำวินิจฉัยไม่ยอมทำตาม คณะสังฆมนตรีไม่สามารถบังคับได้ และขอความช่วยเหลือมาทางรัฐบาล รัฐบาลจะปฏิบัติอย่างไร รัฐบาลขอแสดงให้แจ้งชัดโดยคำแถลงฉบับนี้ว่าถ้าคณะสังฆมนตรีร้องขอมา รัฐบาลก็ต้องให้ความร่วมมือภายในขอบเขตกฎหมาย รัฐบาลขอแสดงความหวังว่าเรื่องราวทั้งหลายจะระงับไปด้วยดี ภายใต้พระธรรมวินัยและสังฆานัติ และภายในวงการของสงฆ์เอง หวังว่าจะไม่มีใครก่อกวนการใดๆ ให้เป็นความเสื่อมเสียแก่พระบวรพุทธศาสนา และให้เกิดความยากลำบากแก่รัฐบาล แต่ถ้าเรื่องราวไม่สามารถระงับไปด้วยดี และเกิดเหตุการณ์ถึงจุดที่จะเป็นความไม่สงบและเป็นภัยแก่บ้านเมือง ก็เป็นความจำเป็นที่รัฐบาลนี้จะต้องถวายความร่วมมือแก่คณะสังฆมนตรี เข้าดำเนินการโดยเด็ดขาด

¹⁶จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์, "คำปราศรัยในวันชาติ 24 มิถุนายน 2502." ใน ประมวลสุนทรพจน์ของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ นายกรัฐมนตรี ในระยะ 3 ปี แห่งการบริหารของคณะรัฐมนตรี ตั้งแต่วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2501-9 กุมภาพันธ์ 2505, หน้า 22-24.

รัฐบาลหวังใจว่าเรื่องราวจะไม่ดำเนินการไปจนถึงขีดที่รัฐบาลต้องจำใจทำสิ่งที่รัฐบาลไม่
อยากทำ”¹⁷

สิ่งต่างๆ เหล่านี้ได้แสดงให้เห็นว่ารัฐบาลได้ใส่ใจเป็นอย่างยิ่งในการที่จะรักษาความสงบ มั่น
คงและความเป็นระเบียบเรียบร้อยในประเทศ ทั้งยังต้องการให้ประชาชนทุกคนให้ความสำคัญและ
ยึดถือยอมรับและปฏิบัติตามแนวทางในการปกครองบริหารประเทศของรัฐบาล ดังนั้นในการ
กระทำทุกๆ ประการของประชาชนทุกคนจึงจะต้องอยู่ในขอบข่ายที่รัฐบาลยอมรับให้กระทำได้ โดย
มีขีดกับหลักการของการปกครองบริหารประเทศ อยู่ในกรอบและแนวทางที่รัฐบาลวางไว้ ซึ่งทั้งนี้ก็
ได้หมายรวมถึงเด็กด้วยเช่นกัน แต่สำหรับเด็กนั้นรัฐบาลอาจมีวิธีการ หรือการดำเนินการที่แตกต่าง
ออกไป

ความคาดหวังของรัฐบาลจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ที่มีต่อเด็ก

จากแนวทางการปกครองบริหารประเทศ และการดำเนินงานการปกครองบริหารประเทศของ
รัฐบาลนั้น แสดงให้เห็นว่ารัฐบาลได้ให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในเรื่องของความเป็นระเบียบเรียบร้อย
และความสงบมั่นคงของประเทศ ซึ่งนอกจากที่รัฐบาลมีความต้องการให้ประชาชนยึดถือและปฏิบัติ
ตามแล้วนั้น รัฐบาลก็ยังคาดหวังให้เด็กได้เห็นความสำคัญและปฏิบัติตามแนวทางการปกครองและ
บริหารประเทศของรัฐบาลด้วยเช่นกัน โดยสิ่งที่รัฐบาลในสมัยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ คาดหวังจาก
เด็กนั้นสะท้อนได้จากคำขวัญวันเด็ก สาส์นวันเด็ก และหนังสือวันเด็ก ในแต่ละปี ดังนี้คือ

เด็กที่รักความก้าวหน้า

คำขวัญวันเด็ก พ.ศ.2502 คือ “ขอให้เด็กในสมัยปฏิวัติของข้าพเจ้า จงเป็นเด็กที่รักความก้าว
หน้า”¹⁸ การเป็นเด็กก้าวหน้าในรัฐบาลของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์นั้นก็คือ การเห็นความสำคัญของ
การปฏิวัติ เพราะการปฏิวัติคือหนทางไปสู่ความก้าวหน้า เป็นการกวาดล้างสิ่งที่ไม่ดีแก่ชาติ และปรับ
ปรุงเปลี่ยนแปลงทุกอย่างให้เป็นไปในทางที่ดี การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงนี้จะต้องมีผลไปถึงจิตใจ โดย

¹⁷จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์, “คำแถลงของรัฐบาล เรื่องความเป็นไปในคณะสงฆ์ 28 ตุลาคม 2503,” ใน
ประมวลสุนทรพจน์ของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ นายกรัฐมนตรี ในระยะ 3 ปี แห่งการบริหารของคณะ
รัฐมนตรี วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2501-9 กุมภาพันธ์ 2505, หน้า 332-334.

¹⁸คณะกรรมการส่งเสริมศีลธรรมและจิตใจ สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์,
เพื่อเด็กไทย หัวใจของชาติ (ม.ป.ท., 2522), ภาคผนวก หน้า 25.

เฉพาะอย่างยิ่งจิตใจของเด็กซึ่งจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ของชาติในภายหน้า ฉะนั้นเด็กก็ต้องดำเนินตามวิถีทางปฏิวัติ คืองดเว้นการประพฤติปฏิบัติในทางที่ไม่ดี¹⁹ โดยรัฐบาลได้ให้แนวทางของการปฏิบัติตัวไว้ว่า

"การปฏิวัติสำหรับเด็กไม่ได้หมายความว่าเด็กจะต้องไม่เชื่อฟังผู้ใหญ่ ไม่อยู่ในโอวาทของครูบาอาจารย์ ไม่ได้หมายความว่าเด็กจะทำอะไรได้ตามชอบใจ...งานปฏิวัติไม่ได้มุ่งหมายจะเปลี่ยนไปในทางร้าย เช่นการถอดเสื้อถือดี ไม่ยำเกรงผู้ใหญ่ ไม่รู้คุณบิดามารดา ไม่เชื่อฟังครูอาจารย์ นั่นเป็นระบอบอันตราย ระบอบแห่งความเสื่อมเสีย ระบอบอันเลวร้ายเรียกกันว่า คอมมิวนิสต์ ซึ่งเรากำลังขจัดกวาดล้างให้หมดสิ้นไปจากบ้านเมืองของเรา ขอให้เด็กทั้งหลายอย่าได้หลงเชื่อระบอบเหล่านั้น...เรื่องรักษาระเบียบวินัย เป็นความต้องการอย่างสูงสำหรับประเทศชาติของเรา"²⁰

จะเห็นได้ว่าสิ่งที่รัฐบาลต้องการให้เด็กเห็นความสำคัญ และคาดหวังให้เด็กปฏิบัติในเรื่องต่างๆ ซึ่งจะถือว่าเป็นเด็กก้าวหน้า นั้น สิ่งสำคัญที่สุดที่รัฐบาลคาดหวังและต้องการเป็นอย่างยิ่งนั้นก็ คือ เรื่องของการรักษาระเบียบวินัย และนับจากนี้ไปสิ่งที่รัฐบาลคาดหวังกับเด็กนั้นก็ จะอยู่ในขอบข่ายของความเป็นระเบียบวินัยเป็นสำคัญ

เด็กที่รักความสะอาด

"ขอให้เด็กสมัยปฏิวัติของข้าพเจ้า จงเป็นเด็กที่รักความสะอาด" คือคำขวัญวันเด็ก ในปี พ.ศ.2503²¹ ที่รัฐบาลได้กล่าวกับเด็ก รัฐบาลได้พยายามที่จะแสดงให้เห็นความสำคัญในเรื่องของความสะอาดต่อชีวิตมนุษย์ตั้งแต่เกิด และในชีวิตประจำวัน อีกทั้งยังชี้ให้เห็นว่ามนุษย์ที่เจริญแล้วต้องกวาดล้างเรื่องความสะอาด เพราะความสะอาดยังเป็นเครื่องวัดความเจริญของมนุษย์ โดย

¹⁹จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์, "คำปราศรัยในงานวันเด็กปี 2502," ใน ประมวลสุนทรพจน์ของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ นายกรัฐมนตรี ในระยะ 3 ปี แห่งการบริหารของคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2501-9 กุมภาพันธ์ 2505, หน้า 55.

²⁰เรื่องเดียวกัน, หน้า 56.

²¹คณะกรรมการส่งเสริมศีลธรรมและจิตใจ สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์, เพื่อเด็กไทย หัวใจของชาติ, ภาคผนวก หน้า 25.

เหตุนี้จึงต้องสนใจในเรื่องการรักษาความสะอาดโดยเฉพาะอย่างยิ่งความสะอาดของบ้านเมือง²² ซึ่งรัฐบาลได้ร้องขอให้เด็กได้ปฏิบัติดังนี้คือ

"นักเรียนและยุวชนทั้งหลายอาจจะช่วยได้โดยวิธีง่ายๆ คือไม่ทำให้สกปรก ไม่ทิ้งอะไรไป ในถนนหลวงหรือในที่ใดที่มีไซท์สำหรับทิ้ง ไม่ขีดเขียนทำความไม่สะอาดให้แก่สิ่งสาธารณะ แม้ว่าจะเป็นก้อนหินหรือต้นไม้ อย่าเห็นดีเห็นชอบหรือเอาอย่างคนที่ขีดเขียน... ข้าพเจ้าร้องขอแก่นักเรียนและยุวชนทั้งหลายให้ช่วยกันรักษาความสะอาด ความสะอาดในตัวของท่านเอง เสื้อผ้าของท่าน บ้านเรือนเครื่องมือเครื่องใช้ของท่าน... อีกอย่างหนึ่งคือขออย่าทำความสกปรกโสโครก หรือความไม่เรียบร้อยให้แก่สาธารณะ ซึ่งไม่ได้หมายความแต่เพียงร้องขอไม่ให้เอาสิ่งโสโครกมาทิ้งในถนนหนทาง หรือทำความไม่สะอาดอย่างหนึ่งอย่างใดในที่สาธารณะ แม้แต่ในบ้านของท่านเองก็อย่าแสดงความสกปรกไม่เรียบร้อยออกมาให้ปรากฏแก่สายตาคนภายนอก เช่นตากเสื้อผ้าในที่เปิดเผยริมถนนหลวง หรือปล่อยให้มီးอะไรไม่เรียบร้อยในบ้านของตนเองจนปรากฏออกมาภายนอก... รัฐบาลได้ขอให้เด็กยึดถือความสะอาดเป็นหลักประจำใจ"²³

นอกจากรัฐบาลจะคาดหวังว่า เด็กจะต้องดำเนินชีวิตโดยการคำนึงถึงเรื่องความสะอาดเป็นสำคัญแล้ว รัฐบาลก็ได้แสดงตัวอย่างให้เห็นด้วยว่ารัฐบาลเองก็เน้นการรักษาความสะอาดในสังคมเป็นสำคัญ กล่าวคือ จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ยังได้ทำกิจการอื่นๆ อีกมากมายที่จะสร้างบ้านเมืองให้สะอาดเรียบร้อย เช่น มีการกวาดถนนบ่อยครั้ง ขจัดขอทาน รวมทั้งสุนัขกลางถนนให้หมดไป ให้จับกุมคนที่เป็นโรคเรื้อนและส่งไปยังศูนย์ควบคุมโรคเรื้อน อีกทั้งปรับผู้ทิ้งสิ่งปฏิกูลตามถนน ให้เจ้าหน้าที่เทศบาลทำการปราบปรามบ้านเรือนต่างๆ ที่ตากเสื้อผ้าไว้ตามระเบียง และปลูกต้นไม้ไว้อย่างไม่ดูแลให้เรียบร้อย สั่งให้ทำสวน และทำบ้านเมืองให้สวยงาม ออกกฎหมายใหม่ๆ ขึ้น โดยให้ตำรวจจับกุม และปรับผู้ฝ่าฝืนการรณรงค์รักษาความสะอาด²⁴ เป็นต้น

จากข้อความสิ่งที่กล่าวมานี้แสดงให้เห็นว่ารัฐบาลได้เชื่อมโยงประเด็น เรื่องของความสะอาด กับความเป็นระเบียบไว้ด้วยกัน ทั้งนี้เพราะนอกจากความสะอาดจะเป็นการวัดความเจริญของบ้าน

²² จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์, "สาส์นในวันเด็ก พ.ศ.2503," ใน ประมวลสุนทรพจน์ของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ นายกรัฐมนตรี ในระยะ 3 ปี แห่งการบริหารของคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2501-9 กุมภาพันธ์ 2505, หน้า 290-292.

²³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 292-293.

²⁴ ทักษิณ เฉลิมเตียรณ, การเมืองระบบพ่อขุนอุปถัมภ์แบบเผด็จการ, หน้า 252-253.

เมืองแล้วยังจะเป็นการสร้างความเป็นระเบียบเรียบร้อยและมีวินัยในสังคมอีกด้วย ดังที่จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้กล่าวว่า

"ความเจริญ ความเป็นอารยะ และวัฒนธรรม ที่เรานำมาวัดกันว่าประเทศนั้นเป็นอารยะมากกว่าประเทศนี้ ชนชาตินั้นมีวัฒนธรรมมากกว่าชนชาตินั้นนั้น เครื่องวัดหรือหลักวินิจฉัยที่แน่นอนที่สุดคือ ความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อย การสร้างความเจริญ ความเป็นอารยะ และวัฒนธรรมให้แก่ชาติที่รักของเรานั้น วิธีการที่ง่ายที่สุดคือการรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อย"²⁵

เด็กที่อยู่ในระเบียบวินัย

จากคำขวัญวันเด็ก พ.ศ.2504 คือ "ขอให้เด็กสมัยปฏิวัติของข้าพเจ้า จงเป็นเด็กที่อยู่ในระเบียบวินัย"²⁶ รัฐบาลได้เน้นย้ำให้เด็กเห็นถึงความสำคัญของการอยู่ในระเบียบวินัย และคาดหวังที่จะเห็นเด็กปฏิบัติตามกฎระเบียบ โดยให้เหตุผลว่าระเบียบวินัยเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมนุษย์ที่อยู่กันเป็นบ้านเมือง เป็นประเทศชาติ ซึ่งทุกคนจะต้องประพฤติภายในขอบเขตทางกฎหมาย กฎข้อบังคับ ระเบียบวินัย และขนบประเพณี ใครจะทำอะไรตามชอบใจของตัวไปทุกอย่างไม่ได้ จำต้องมีระเบียบวินัยเป็นขอบเขตของความประพฤติอยู่เสมอ ไม่ว่าจะเด็กไม่ว่าผู้ใหญ่ ไม่ว่าจะเป็ชนชั้นหรืออาชีพใด²⁷

นอกจากนี้ยังแสดงว่าการอยู่ในระเบียบวินัยนั้นเป็นเรื่องธรรมดาของมนุษย์ทุกคนตั้งแต่เด็กถึงเป็นผู้ใหญ่ โดยกล่าวว่า

"นักเรียนและยุวชนทั้งหลายคงจะจำได้ว่าตั้งแต่ท่านรู้ความมาท่านต้องถูกตักเตือน และถูกบังคับให้อยู่ในระเบียบวินัยเสมอ... ไม่มีทางใดเลยที่มนุษย์จะเลียงหนีระเบียบวินัยไปได้... ผู้ที่ประพฤติผิดประกอบมิจอาชีพ ซึ่งจะทำไปได้เพียงชั่วคราอาจจะเลียงหนีระเบียบวินัยไปได้ชั่วขณะหนึ่ง แต่ลงท้ายที่สุดก็ต้องเข้าไปสู่ระเบียบวินัยของคุกตะราง... ขอให้เชื่อเถิด

²⁵จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์, "คำกล่าวเปิดการประชุมปลัดจังหวัดและนายอำเภอทั่วราชอาณาจักร 27 เมษายน 2502," ใน ประมวลสุนทรพจน์ของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ นายกรัฐมนตรี ในระยะ 3 ปี แห่งการบริหารของคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2501-9 กุมภาพันธ์ 2505, หน้า 5.

²⁶คณะกรรมการส่งเสริมศีลธรรมและจิตใจ สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์, เพื่อเด็กไทย หัวใจของชาติ, ภาคผนวก หน้า 25.

²⁷จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์, "สาส์นในวันเด็ก พ.ศ.2504," ใน ประมวลสุนทรพจน์ของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ นายกรัฐมนตรี ในระยะ 3 ปี แห่งการบริหารของคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2501-9 กุมภาพันธ์ 2505, หน้า 621-622.

นักเรียนและเยาวชนที่รักทั้งหลายว่าระเบียบวินัยเป็นของดี เป็นของจำเป็นสำหรับมนุษย์ทุกคนทุกชั้น ระเบียบวินัยทำให้มนุษย์สามารถอยู่ด้วยกันด้วยความผาสุก ระเบียบวินัยเป็นของสวยงาม เป็นเครื่องเจริญตาเจริญใจ... ด้วยเหตุนี้นักเรียนและเยาวชนที่รักทั้งหลาย คำขอร้องในวันเด็กของชาติครั้งนี้ ข้าพเจ้าจึงขอร้องว่า ขอให้เด็กในสมัยปฏิวัติของข้าพเจ้าจงเป็นเด็กที่มีระเบียบวินัย... ด้วยการทำตัวให้อยู่ในขอบเขตของระเบียบวินัยเท่านั้น" ²⁸

จากการที่รัฐบาลให้ความสำคัญกับเรื่องของความมีระเบียบวินัยเป็นอย่างมากนั้น จึงเป็นความคาดหวังประการสำคัญของรัฐบาลที่ได้เรียกร้องและร้องขอให้เด็กประพฤติปฏิบัติตาม และเป็นสิ่งที่รัฐบาลเน้นย้ำเสมอมาตั้งแต่แรก กล่าวคือการทำที่จะเป็นเด็กก้าวหน้า หรือเด็กสะอาดได้นั้นก็คือการที่เด็กให้ความสำคัญในเรื่องของระเบียบวินัย

การที่รัฐบาลมีความคาดหวังต่อเด็กกับเรื่องของระเบียบวินัยเป็นอย่างมากนั้น เหตุผลประการสำคัญสัมพันธ์โดยตรงกับการดำเนินนโยบายการปกครองของรัฐบาล กล่าวคือ จากคำแถลงนโยบายของรัฐบาลจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์นั้น จะเห็นว่า รัฐบาลได้กำหนดหลักในการดำเนินงานการบริหารและปกครองประเทศ หลักประการสำคัญที่สุด ก็คือ การมีรัฐบาลที่มั่นคง เข้มแข็ง และมีอำนาจ ²⁹

การออกคำสั่งให้จัดการกับผู้ที่ทำกรก่อกวนความสงบเรียบร้อยในสังคมซึ่งจะต้องถูกจับนั้น นอกจากจะเป็นการขจัดอาชญากรรมที่เกิดขึ้นแล้ว ในทำนองเดียวกันก็เป็นการขู่พวกเยาวชนให้ใช้ชีวิตในสังคมอย่างเรียบร้อยมากยิ่งขึ้น คนที่ไว้ผมยาว นุ่งกางเกงรัดตัว และสวมเสื้อผ่าอกขาดซึ่งตอนนั้นกำลังอยู่ในสมัยนิยมที่สหรัฐอเมริกาและเข้ามาแพร่หลายอยู่ในประเทศไทยก็ถูกจับว่าเป็นอันธพาล นอกจากนี้ยังสั่งให้เลิกการเดินรำประจำสัปดาห์ที่สวนลุมพินีด้วยเหตุผลที่ว่าเป็นสิ่งไม่ดีงามสำหรับเยาวชน อีกทั้งยังได้แนะนำให้ตำรวจจับกุมเยาวชนที่ชอบเที่ยวตามสถานเริงรมย์ต่างๆ ในตอนกลางคืน ตลอดจนสั่งห้ามมิให้เล่นดนตรีแบบร็อคแอนด์โรล และตำรวจยังได้รับคำสั่งให้ตรวจการเดินรำแบบทวิสท์ที่ผิดกฎหมายตามสถานที่สาธารณะต่างๆ อีกด้วย ³⁰

นอกจากนี้ในธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรที่ได้ให้อำนาจพิเศษและเด็ดขาดสำหรับปราบปรามการกระทำที่เป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมาตรา 17 ที่กล่าวว่า

²⁸ จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์, "สาส์นในวันเด็ก พ.ศ.2504," ใน ประมวลสุนทรพจน์ของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ นายกรัฐมนตรี ในระยะ 3 ปี แห่งการบริหารของคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2501-9 กุมภาพันธ์ 2505, หน้า 622-625.

²⁹ ฝ่ายพัฒนาการเมืองและการปกครอง สำนักนโยบายและแผน กระทรวงมหาดไทย, นโยบายของรัฐบาล พ.ศ.2475-ปัจจุบัน (กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายและแผนมหาดไทย, 2521), หน้า 117-119.

³⁰ ทักษิณ เจริญมิตร, การเมืองระบบพหุชนูปถัมภ์แบบเผด็จการ, หน้า 248-250.

ในระหว่างที่ใช้รัฐธรรมนูญนี้ ในกรณีที่นายกรัฐมนตรีเห็นสมควรเพื่อประโยชน์ในการระงับ หรือปราบปรามการกระทำอันเป็นการบ่อนทำลายความมั่นคงของราชอาณาจักรหรือราชบัลลังก์ หรือการกระทำอันเป็นการบ่อนทำลาย ก่อทรนหรือคุกคาม ความสงบที่เกิดขึ้นภายใน หรือมาจากภายนอก ราชอาณาจักร ให้นายกรัฐมนตรีโดยมติของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งการ หรือกระทำการใดๆ ได้ และให้ถือว่าคำสั่งหรือการกระทำเช่นนั้นเป็นคำสั่งหรือการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย³¹

สิ่งนี้ทำให้เห็นว่ารัฐบาลได้ให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อการกระทำอันใดที่จะก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยในสังคมและส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐบาล ดังนั้นรัฐบาลจึงต้องการและคาดหวังเป็นอย่างยิ่งที่จะให้ประชาชนซึ่งหมายรวมถึงเด็กด้วยนั้นปฏิบัติตามในกฎระเบียบของรัฐบาล ประชาชนสมัยปฏิวัติจึงเป็นเพียงผู้ปฏิบัติตามนโยบายหรือแนวทางที่รัฐบาลได้วางไว้ การปฏิบัติตามแผนการของคณะปฏิวัติจะต้องอยู่ในระเบียบวินัย ไม่ใช่เป็นไปโดยเสรีตามความคิดเห็นของประชาชนเป็นสำคัญ³²

หัวใจของการปฏิวัติของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ นั้นอยู่ที่ความก้าวหน้า ความขยันขันแข็ง และความมีระเบียบวินัย อะไรที่ขัดกับหัวใจของการปฏิวัติทั้ง 3 ข้อนี้ก็อาจจะต้องเปลี่ยนไปบ้าง อาจจะต้องการกระทำบางอย่างที่เป็นข้อยกเว้นจากหลักประชาธิปไตยแท้ แต่ก็เป็นกรกระทำเพื่อสร้างรากฐานของประชาธิปไตยที่แท้จริงในวันข้างหน้า โดยเฉพาะเรื่องรักษาระเบียบวินัยนั้นเป็นความจำเป็นอย่างที่สุด³³ รัฐบาลปฏิวัติซึ่งกำลังบริหารประเทศอยู่ในขณะนั้นมีนโยบายและจุดหมายสำคัญอยู่อย่างหนึ่ง คือสร้างระเบียบวินัยขึ้นในชาติ รัฐบาลจึงจำเป็นต้องใช้ความเด็ดขาดและเข้มงวดกวดขันเพื่อให้ประชาชนคุ้นกับการมีระเบียบวินัย ซึ่งจะเป็นพื้นฐานอันแน่นหนาถาวรของระบอบรัฐธรรมนูญ³⁴

รัฐบาลได้พยายามแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการปฏิวัติ และหัวใจสำคัญของการปฏิวัตินั้นก็คือเรื่องของระเบียบวินัย ซึ่งนอกจากจะเป็นพื้นฐานของประชาธิปไตยแล้วยังสามารถ

³¹นันทนา กปิลกาญจน์, รายงานผลการวิจัย แนวคิดทางการเมืองของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์: ผลที่มีต่อการพัฒนาประเทศ, หน้า 41.

³²วัชรินทร์ มัสเจริญ, "แบบเรียนสังคมศึกษากับการกล่อมเกลாதองเมืองในสมัย จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์: ศึกษากรณีความมั่นคงของสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์," (วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), หน้า 49.

³³จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์, "คำกล่าวในการเปิดประชุมนายกรัฐมนตรี ปลัดเทศบาล และผู้ตรวจการเทศบาล วันที่ 12 ตุลาคม 2502," ใน ประมวลสุนทรพจน์ของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ นายกรัฐมนตรี ในระยะ 3 ปี แห่งการบริหารของคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2501-9 กุมภาพันธ์ 2505, หน้า 60.

³⁴จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์, "คำปราศรัยในวันรัฐธรรมนูญและวันสิทธิมนุษยชน 10 ธันวาคม 2502," ใน เรื่องเดียวกัน, หน้า 134.

บอกถึงความเป็นอารยะของประเทศได้อีกด้วย แต่ที่สำคัญคงเป็นเรื่องของความมั่นคงของรัฐบาลเหนือสิ่งอื่นใด ดังที่กล่าวว่า ถ้าชาติใดไม่มีระเบียบ ไม่มีวินัย คนในชาติทั้งชาติไม่พยายามช่วยกันรักษาระเบียบวินัยแล้ว ก็ไม่สามารถจะเจริญหรือมั่นคงไปได้³⁵

ดังนั้นจึงจะเห็นได้ว่าในเรื่องที่รัฐบาลได้ร้องขอ หรือคาดหวังให้เด็กทั้งในเรื่องของความก้าวหน้า การรักษาความสะอาด และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของระเบียบวินัยนั้น ถือได้ว่าเป็นแนวทางในการบริหารประเทศของรัฐบาล เป็นสิ่งเดียวกันกับที่รัฐบาลต้องการจากสังคม หรือประชาชน อาจจะมี ความแตกต่างในเรื่องของวิธีที่การปฏิบัติ แต่รัฐบาลก็มีความปรารถนาเป็นอย่างยิ่งที่จะเห็นและคาดหวังที่จะให้เด็กในสมัยปฏิวัติเห็นความสำคัญและปฏิบัติตนให้อยู่ในกฎระเบียบที่รัฐบาลได้วางไว้

อย่างไรก็ตามความคาดหวังที่รัฐบาลต้องการนั้นก็มิใช่ในประเด็นอื่นๆ ด้วย กล่าวคือ ในเรื่องของการประหยัด และการขยันหมั่นเพียร ซึ่งหากจะศึกษาพิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่าเป็นสิ่งที่อยู่ในแนวทางการดำเนินงานบริหารประเทศของรัฐบาลที่สัมพันธ์กับความเป็นระเบียบเรียบร้อยของประเทศอีกด้วย

เด็กที่ประหยัด

ความคาดหวังที่รัฐบาลต้องการจากเด็กอีกประการคือ เรื่องของความประหยัด จากคำขวัญวันเด็กปี พ.ศ.2505 คือ "ขอให้เด็กสมัยปฏิวัติของข้าพเจ้า จงเป็นเด็กที่ประหยัด"³⁶ โดยทั้งนี้รัฐบาลได้ร้องขอให้เด็กเห็นความสำคัญของการประหยัด อดออมถนอมใช้ทรัพย์สินเงินทองที่มีอยู่ให้เป็นคุณเป็นประโยชน์ ใช้จ่ายแต่จำเป็น เช่นประหยัดค่าซื้อของที่ไม่มีประโยชน์ ประหยัดค่านั่งสือ ค่าเสื้อผ้า และเครื่องใช้ต่างๆ ได้โดยการทนถนอมใช้³⁷

โดยได้พยายามชี้แจงให้เห็นว่า การที่รัฐบาลได้พยายามสร้างและดำเนินงานตามแผนและโครงการพัฒนาการต่างๆ ของชาติ ทั้งในด้านการเศรษฐกิจและการศึกษาอยู่อย่างชะมัดเข้มแข็งนั้น ก็

³⁵จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์, "โอวาทการเปิดการอบรมเพื่อปลดปล่อยอันธพาล รุ่นที่ 2 วันที่ 6 มกราคม 2504," ใน ประมวลสุนทรพจน์ของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ นายกรัฐมนตรี ในระยะ 3 ปี แห่งการบริหารของคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2501-9 กุมภาพันธ์ 2505, หน้า 402.

³⁶คณะกรรมการส่งเสริมศีลธรรมและจิตใจ สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์, เพื่อเด็กไทย หัวใจของชาติ, ภาคผนวก หน้า 25.

³⁷จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์, "สารเนื่องในวันเด็กแห่งชาติปี 2505," ใน ประมวลสุนทรพจน์จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ นายกรัฐมนตรี ในปี 2505 (พระนคร: สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี, 2505), หน้า 281.

เป็นเพราะห่วงใยในการอยู่ดีกินดีของประชาชน และความปลอดภัยของชาติในอนาคต³⁸ ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ที่ว่า

"การที่รัฐบาลต้องเร่งรัดพัฒนาเศรษฐกิจของชาติ ก็เพื่อให้ประเทศชาติมีความมั่นคง สมบูรณ์ขึ้น จะได้มีเงินทองมาสร้างสรรคความผาสุกแก่ประชาชนได้ ชาติก็เปรียบเหมือนคน คนเราถ้าการเงินไม่ดีเสียแล้วก็จะไม่สามารถทำอะไรได้ จะสร้างบ้านอยู่ จะหาความสุขมาสูตัวและครอบครัวก็ไม่สามารถทำได้ จะส่งเสียลูกเรียนก็ไม่มีทาง ความขัดสนต่างๆ นี้จะเป็นต้นเหตุแห่งการแตกร้างและทะเลาะเบาะแว้งกันต่อไป แล้วเราก็จะหาความสุขอันใดมิได้ ความไม่สงบสุขก็จะตามมา"³⁹

ดังนั้นความอยู่ดีกินดีของประชาชน จึงสัมพันธ์โดยตรงกับความปลอดภัยของชาตินั้นเอง รัฐบาลได้ถือว่าปัญหาทางเศรษฐกิจเป็นปัญหาสำคัญประการหนึ่ง เนื่องจากสามารถกลุกลามจนกลายเป็นความไม่สงบ ก่อให้เกิดความไม่มั่นคงในรัฐบาลได้ ดังในการวางแผนพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติในสมัยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์นั้น รัฐบาลได้กล่าวว่า

"การพัฒนาเศรษฐกิจเป็นการขยายกำลังการผลิตของชาติ เป็นรากฐานอันสำคัญในทางการบริหารราชการแผ่นดินที่จะก่อให้เกิดความมั่นคง ทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ยังผลให้ประชากรมีความร่มเย็นเป็นสุข ปราศจากความเดือดร้อนในการครองชีพ ความเป็นอยู่ และการดำรงตนอยู่ในสังคมที่มีระเบียบอย่างเป็นปกติสุข หลักการการปกครองในระบอบประชาธิปไตยนั้นจะมีเสถียรภาพได้ก็ต่อเมื่อเศรษฐกิจของประเทศมีความมั่นคงเสียก่อน"⁴⁰

รัฐบาลยังเห็นว่าคอมมิวนิสต์ซึ่งถือว่าเป็นภัยอันใหญ่หลวงของชาตินั้น สามารถแทรกซึมบ่อนทำลาย ก่อความระส่ำระสายในบ้านเมือง ยุยงให้ประชาชนเห็นผิดเป็นชอบได้ถ้าหากการพัฒนา

³⁸จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์, "สารเนื่องในวันเด็กแห่งชาติปี 2505," ใน ประมวลสุนทรพจน์จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ นายกรัฐมนตรี ในปี 2505, หน้า 280.

³⁹จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์, "คำปราศรัยเนื่องในวันขึ้นปีใหม่ 2506," ใน ประมวลสุนทรพจน์ของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ พ.ศ.2505-2506, หน้า 854.

⁴⁰นันทนา กปิลาภุญจน์, รายงานผลการวิจัย แนวคิดทางการเมืองของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์: ผลที่มีต่อการพัฒนาประเทศ, หน้า 53-54.

เศรษฐกิจไม่ดีพอ ดังนั้นการเตรียมพร้อมทั้งในด้านกำลังต่อสู้ กำลังวิชาความรู้ และกำลังเศรษฐกิจย่อมทำให้ฝ่ายคอมมิวนิสต์เห็นว่าการแทรกซึมหรือรุกรานทำได้ยาก⁴¹ นอกจากนี้รัฐบาลยังย้ำอีกว่า

"การไม่มีแผนและโครงการเศรษฐกิจมาช้านานและทำงานกันเป็นวันๆ เช่นนี้ย่อมจะมีความอลเวงเกิดขึ้นบ่อยๆ รัฐบาลในระบอบรัฐธรรมนูญต้องถูกโจมตีในปัญหาเศรษฐกิจอยู่ตลอดเวลา ใครปรารถนาจะมีอำนาจทางการเมือง ก็อ้างตัวอาสาเป็นผู้แก้ปัญหาเศรษฐกิจ...ผู้ทำรัฐประหารย่อมจะอ้างว่าเพื่อแก้ปัญหาเศรษฐกิจ คนที่ปรารถนาจะนำเอาลัทธิแรงร้ายเข้ามาใช้ในประเทศไทยก็อ้างว่าเพื่อแก้ปัญหาเศรษฐกิจ ความไม่สงบเรียบร้อยจึงมีอยู่เรื่อยไป"⁴²

หนึ่งในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจของรัฐบาลนั้นรัฐบาลก็คือการประหยัด โดยได้กล่าวว่า การขาดแคลนทุนเป็นปัญหาเรื้อรังสืบเนื่องมาช้านานแล้ว ทั้งนี้เพราะอัตราการออมทรัพย์ของประชาชนคนไทยยังต่ำ อัตราการลงทุนจึงต่ำและมีผลไปถึงรายได้แท้จริงของประชาชนด้วย รัฐบาลจึงมีนโยบายที่จะชักจูงให้มีการประหยัด และการออมทรัพย์ให้มากยิ่งขึ้น⁴³

เด็กที่มีความขยันหมั่นเพียร

สำหรับในเรื่องของความขยันเพียรก็เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่รัฐบาลได้คาดหวัง ดังคำขวัญวันเด็กปี 2506 "ขอให้เด็กสมัยปฏิวัติของข้าพเจ้า จงเป็นเด็กที่มีความขยันหมั่นเพียร"⁴⁴ มีความสัมพันธ์กันอย่างยิ่งในเรื่องของเศรษฐกิจและความมั่นคงของชาติ ดังที่คำกล่าวของรัฐบาลที่มีต่อเด็กที่ว่า

⁴¹จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์, "สุนทรพจน์ในวันครบรอบปีที่ 5 แห่งการลงนามในสนธิสัญญาป้องกันร่วมกันแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 8 กันยายน 2502," ใน ประมวลสุนทรพจน์ของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ นายกรัฐมนตรี ในระยะ 3 ปี แห่งการบริหารของคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2501-9 กุมภาพันธ์ 2505, หน้า 47.

⁴²จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์, "คำแถลงในโอกาสที่สภาร่างรัฐธรรมนูญเริ่มงานร่างรัฐธรรมนูญ," ใน เรื่องเดียวกัน, หน้า 464.

⁴³จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์, "นโยบายเศรษฐกิจและการคลัง คำแถลงงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2504," ใน เรื่องเดียวกัน, หน้า 344.

⁴⁴คณะกรรมการส่งเสริมศีลธรรมและจิตใจ สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์, **เพื่อเด็กไทย หัวใจของชาติ**, ภาคผนวก หน้า 25.

"ความขยันหมั่นเพียรของตน ทำการพัฒนาชาติที่รักยิ่งของเรานี้ให้มีความเจริญก้าวหน้าไปด้วยดีที่สุด... ด้วยความรักและความภักดีต่อประเทศชาติแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น ยังไม่พอต่อการที่เราช่วยกันป้องกันเอกราชและอธิปไตยของชาติได้ เราจะต้องใช้ความขยันหมั่นเพียร ในการที่จะสร้างคุณความดีทุกประการ ที่จะเสริมสร้างความเข้มแข็งและความเจริญก้าวหน้าให้แก่ประเทศชาติด้วย... การขยันหมั่นเพียรช่วยผู้ปกครองหา รายได้มาจุนเจือครอบครัวย่อมดีกว่าการที่จะปล่อยให้เสียเวลาให้เลื่อนลอยไปโดยไม่ได้ประโยชน์ หรือนำไปใช้ในทางที่ไม่ดีงาม อันจะทำให้เป็นที่หนักใจแก่สังคมดังที่มีเด็กไม่ดีบางหมู่ บางเหล่าเป็นจำนวนน้อยกระทำอยู่ในเวลานี้ ซึ่งเป็นตัวอย่างไม่ดีและไม่ควรจะถูกเอาเป็น ตัวอย่าง"⁴⁵

สิ่งนี้ได้แสดงให้เห็นว่า รัฐบาลได้ใช้เรื่องของความขยันหมั่นเพียรผูกโยงเข้ากับความมั่นคงปลอดภัยของชาติ และความเป็นระเบียบเรียบร้อยในสังคม ความขยันหมั่นเพียรจึงเป็นความคาดหวังอีกประการหนึ่งที่รัฐบาลต้องการให้เด็กยึดถือนำมาเป็นหลักในการใช้ชีวิต เพื่อก่อให้เกิดความสงบสุขแก่บ้านเมือง

จากสิ่งที่ได้กล่าวมาทั้งหมดนี้ ได้แสดงให้เห็นถึงแนวทางและหลักในการปฏิบัติตนที่รัฐบาลมีความต้องการและคาดหวังกับเด็ก คือ การเป็นเด็กก้าวหน้า เด็กที่รักษาความสะอาด เด็กที่อยู่ในระเบียบวินัย เด็กที่ประหยัด และเด็กที่ขยันหมั่นเพียร โดยทั้งนี้รัฐบาลได้เห็นว่าสิ่งที่รัฐบาลร้องขอในเรื่องต่างๆ เหล่านี้ เป็นส่วนประกอบสำคัญในอันที่จะทำให้สังคมมีระเบียบวินัย ประเทศมีความสงบเรียบร้อย และเป็นสิ่งที่เด็กสามารถพึงกระทำได้ ดังนั้นเด็กจึงควรเห็นความสำคัญของความเป็นระเบียบวินัยและควรปฏิบัติตามที่รัฐบาลได้วางแนวทางไว้

การดำเนินงานที่เกี่ยวกับเด็กของรัฐบาล

เด็กที่จะสามารถพัฒนาตนเองไปสู่คุณลักษณะที่เป็นความคาดหวังของรัฐบาลได้ คือ รักความก้าวหน้า รักความสะอาด อยู่ในระเบียบวินัย ประหยัด และมีความขยันหมั่นเพียร ดังที่ได้ศึกษามาแล้วนั้น ต้องเป็นเด็กที่มีพื้นฐานของความเป็นผู้มีคุณภาพที่ดี และใฝ่ดีอยู่ก่อนแล้ว แต่ในสถานการณ์ที่เป็นจริง รัฐบาลก็ตระหนักว่ามีเด็กจำนวนหนึ่งที่มีความประพฤติไม่เหมาะสม ประพฤติตนเกรงเป็นอันธพาล รวมทั้งเด็กอีกจำนวนหนึ่งก็เป็นเด็กด้อยโอกาส ถึงแม้ว่าจะใฝ่ดีไม่ได้ มีความประพฤติในทางที่เป็นอันธพาลก็ยังไม่อาจมีความพร้อมที่จะพัฒนาตนเองไปสู่คุณลักษณะ

⁴⁵จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์, "สารเนื่องในวันเด็กแห่งชาติปี 2506," ใน ประมวลสุนทรพจน์ของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ พ.ศ.2505-2506, หน้า 1247-1248.

ที่รัฐบาลคาดหวังได้ ดังนั้นรัฐบาลจึงให้ความสนใจแก่เด็กเหล่านี้เป็นพิเศษ เพราะต้องแก้ไขปัญหา โดยการปรับพฤติกรรม สำหรับเด็กที่เกรเป็นอันธพาล หรือช่วยยกระดับชีวิตของเด็กด้อยโอกาสให้ก้าวเข้ามาสู่จุดที่มีความพร้อมพัฒนาตนเองได้ก่อน จึงจะสามารถพัฒนาตนเองในขั้นต่อไปตามความคาดหวังของรัฐบาลได้

ดังนั้นจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ จึงมีนโยบายและวิธีการดำเนินการหลายประการเพื่อจัดการในเรื่องนี้ ประเด็นสำคัญ คือ การสนับสนุนการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมของเด็ก การป้องกันการกระทำผิดกฎหมายของเด็ก และการสงเคราะห์เด็กด้อยโอกาส แต่ถ้าพยายามชี้แนะแนวทางการประพฤติปฏิบัติตนในทางที่ถูกที่ควรไม่สำเร็จและเด็กได้กระทำความผิดกฎหมายบ้านเมือง ซึ่งไม่อาจหลีกเลี่ยงการถูกพิจารณาคดี หรือลงโทษได้แล้ว รัฐบาลก็ยังพยายามจัดการกระบวนการพิพากษา หรือลงโทษเด็กเป็นการเฉพาะเป็นพิเศษ เพื่อการกล่อมเกลาคิดใจต่อไปด้วย โดยประเด็นต่างๆ เหล่านี้มีรายละเอียด คือ

การสนับสนุนการศึกษาวิจัยพฤติกรรมเด็ก

รัฐบาลได้แสดงถึงความต้องการและมีความสนใจอย่างมากในเรื่องปัญหาทางด้านความประพฤติของเด็ก โดยการให้สภาวิจัยแห่งชาติทำการศึกษาและจัดตั้งโครงการค้นคว้าเกี่ยวกับเด็กขึ้น เริ่มให้ทำการศึกษาดังแต่จิตวิทยาของเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนเติบโตขึ้นเป็นลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้เห็นว่า หนังสือและตำราที่ศึกษาเกี่ยวกับเด็กนั้นอาจจะมามากก็จริง "แต่เด็กไทยไม่เหมือนกับเด็กชาติอื่น"⁴⁶ ดังนั้นจะอาศัยแต่หนังสือและตำราอย่างเดียวอาจไม่เพียงพอ ต้องทำการค้นคว้ากันเป็นพิเศษ โดยหวังให้งานชิ้นนี้ ได้เป็นคู่มือที่บิดามารดา ครูอาจารย์ และผู้ปกครองจะใช้สอน อบรม และควบคุมพัฒนาจิตใจ และมันสมองของเด็กไปในทางที่ดี

ประเด็นปัญหาหนึ่งที่รัฐบาลให้ความสำคัญมาก และต้องการที่จะทราบถึงมูลเหตุและแนวทางในการป้องกัน คือ ปัญหาเกี่ยวกับเด็กนักเรียนที่ก่อการวิวาท จึงสั่งให้มีการดำเนินการค้นคว้าวิจัยในเรื่องนี้ โดยกระทรวงมหาดไทยได้มอบหมายให้ คณะกรรมการศูนย์ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม พิจารณาดำเนินการ และได้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง มีนายแพทย์ประสพ รัตนากร ซึ่งเป็นจิตแพทย์ เป็นประธานเพื่อวิเคราะห์ปัญหา ในการดำเนินงานของคณะกรรมการนี้ได้ทำการสำรวจความคิดเห็นที่เกี่ยวกับความประพฤติของเด็กและเยาวชน ซึ่งได้มีผู้ที่ส่งความคิดเห็นมาทั้งสิ้น 2000 คน และอยู่ในเกณฑ์ระหว่างอายุ 16-20 ปี

⁴⁶จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์, "คำกล่าวเปิดประชุมสภาวิจัยแห่งชาติ 23 ธันวาคม 2502," ใน ประมวลสุนทรพจน์ของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ นายกรัฐมนตรี ในระยะ 3 ปี แห่งการบริหารของคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2501-9 กุมภาพันธ์ 2505, หน้า 140.

โดยผลของการสำรวจความคิดเห็นปรากฏว่า ความประพฤติของเยาวชนกลุ่มหนึ่งในขณะนั้น เสื่อมลงมาก ทั้งทางกาย วาจา และใจ เช่น พุดจาหยาบค้าย ไม่สุภาพอ่อนโยน ชอบเที่ยวเตร่ไปใน ทางที่ไม่ดี ชอบสูบบุหรี่ แต่งกายไม่สุภาพ จิตใจฟุ้งซ่าน หรือคิดแต่ทางเพื่อฝันไม่ถึงงาม มักก่อเหตุ วุ่นวาย ทะเลาะวิวาทแบ่งสีแบ่งชั้น ทั้งนี้การที่เยาวชนกลุ่มนี้มีความประพฤติเสื่อมลงมากกว่าใน อดีตนั้นเนื่องจากสาเหตุต่างๆ กัน คือ⁴⁷

1. ได้มีการเลียนแบบอย่างที่ไม่ดีไม่งามต่างๆ จากเยาวชนตะวันตกผ่านทางภาพยนตร์ ซึ่ง โดยมากมักเกี่ยวกับอาชญากรรม โดยถือว่าการกระทำนั้นเป็นเรื่องสนุก เป็นความโก้เก๋

2. การที่เยาวชนกระทำการต่างๆ ไปนั้น อาจจะกระทำไปโดยไม่รู้เท่าถึงการณ์ ทั้งนี้เพราะ ขาดการสั่งสอนแนะนำจากทางบ้าน พ่อแม่มีวุ่นแต่ทำมาหากิน ไม่มีเวลาเอาใจใส่ในการเลี้ยงดูอบรม ลูก หรือประพฤติแบบอย่างที่ไม่ดีให้แก่บุตรหลานเห็นจึงมีการเอาแบบอย่าง

3. การที่ไม่มีสถานที่เรียนอย่างเพียงพอก็เป็นสาเหตุประการหนึ่งที่ทำให้ความประพฤติของ เด็กเสื่อม เมื่อเด็กไม่มีที่เรียนก็เกรงไปตามเรื่อง หรือกลายเป็นอันธพาลไป และการที่แบ่งเวลาเรียน เป็น 2 ผลัดนั้นก็มีส่วนทำให้เด็กเสีย เพราะเด็กจะมีเวลาว่างมาก ทำให้เด็กหนีโรงเรียน ไปเที่ยวดู ภาพยนตร์ หรือสถานที่ที่ไม่สมควร

4. การที่ระดับการศึกษาในพระนครและส่วนภูมิภาคไม่ทัดเทียมกัน จึงทำให้ผู้ปกครองในส่วน ภูมิภาคพากันส่งเด็กของตนเข้ามาเรียนในพระนคร เพราะเข้าใจว่าจะเข้าโรงเรียนต่อชั้นสูงๆ ได้ สะดวก ครั้นเมื่อเข้ามาแล้วก็มาอาศัยญาติอยู่ หรือถ้าไม่มีญาติก็มาเช่าบ้านอยู่ร่วมกัน หรือไม่ก็อยู่ใน หอพักของเอกชน เช่นนี้ย่อมเป็นทางให้เด็กเสียหายได้ง่าย เพราะไม่มีผู้ปกครองที่จะคอยอบรม สั่งสอนอย่างใกล้ชิด

นอกจากนี้ได้เห็นว่า การที่เด็กวัยรุ่นมีปัญหาในเรื่องความประพฤตินั้น สามารถเกิดขึ้นได้กับ ทุกครอบครัวหากผู้ปกครองปล่อยปละละเลย หรือห่างเหินกับเด็ก เด็กจึงอาจถูกชักนำไปในทางที่ เสียได้ง่าย โดยที่เท่าผ่านมานั้นเด็กที่ถูกนำตัวมาพิจารณาคดีในศาลคดีเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่ มักเป็นเด็กที่ผู้ปกครองไม่ได้ให้การเอาใจใส่เด็กเท่าที่ควร ดังเช่นกรณีของเด็กวัยรุ่นจากครอบครัว ยากจน แม่ตาย พ่อมีอาชีพแจวเรือจ้าง ไม่เอาใจใส่บุตร เด็กจึงหนีโรงเรียนมาตลอด พ่อก็ไม่สนใจ เด็กจึงนอนตามร้านบิลเลียดและคบเพื่อนเที่ยวเตร่ และชักชวนกันหัดล้างกระเป๋ กระทำความผิด ฐานลักทรัพย์ กรณีที่สองเป็นเด็กวัยรุ่นจากครอบครัวที่มีฐานะปานกลางแต่มีลูกหลายคน พ่อแม่ไม่มี เวลาเลี้ยงดูเองได้จัดให้อยู่กับพี่สาวที่ร้านตัดผม เด็กหนีโรงเรียนเพราะเกียจคร้าน พี่สาวก็ไม่สนใจ เด็กจึงคบเพื่อนเที่ยวเตร่จนเพลินไม่ยอมเรียนอีก ในที่สุดถูกเพื่อนชักชวนกระทำความผิดฐานลัก

⁴⁷ คณะกรรมการจัดงานวันเด็กแห่งชาติ, "เด็กวัยรุ่นเขาคิดกันอย่างไร," ใน หนังสือวันเด็ก ปี 2503, เด็ก วัยรุ่นของเรา (ม.ป.ท., 2503), หน้า 114-122.

ทรัพย์ชิ้น และกรณีที่สามเป็นเด็กวัยรุ่นจากครอบครัวที่มีฐานะดี พ่อรับบำนาญ แม่ตั้งร้านตัดเสื้อสตรี พ่อแม่ไม่ได้เลี้ยงดูเอง ส่งเด็กไปอยู่กับลุงเพื่อมาเรียนหนังสือ แต่เด็กไม่ยอมเรียน ใช้เงินฟุ่มเฟือยหนีโรงเรียนไปเที่ยวเตร่กับเพื่อนบ่อยๆ จนกระทั่งได้เกิดความอึดใจขึ้นมาจนไปจี้แท็กซี่ ใช้อาวุธทำร้ายคนขับถึงตายจึงโดนจับผู้ปกครองถึงได้ทราบเรื่อง⁴⁸ ซึ่งเด็กที่อยู่ในลักษณะเช่นนี้คงเกิดขึ้นในสังคมอยู่เป็นจำนวนมาก ดังที่สะท้อนให้เห็นได้จากเรื่องสั้นในวันเด็ก เรื่อง"ยังไม่สายเกินไป"⁴⁹ "แม่ไม่รักหนู"⁵⁰ "บันทึกของอรรถ"⁵¹ และ"วัลลภาหาพ่อ"⁵²

จากการรวบรวมความคิดเห็นที่ได้เหล่านี้ คณะกรรมการศูนย์ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมได้ทำการวิเคราะห์และเสนอแนวทางเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ดังนี้ คือ

1. รัฐบาลควรจัดให้มีศูนย์รวมเกี่ยวกับการศึกษาวิจัยปัญหาเยาวชนเพื่อประสานงานกัน โดยให้คณะกรรมการสาขาปรัชญาสาขาวิจัยแห่งชาติ เป็นผู้ดำเนินงาน
2. โดยที่มีความเปลี่ยนแปลงในด้านสังคมและการศึกษาเสมอ จึงควรแก้ไขปรับปรุงกฎหมายหรือระเบียบที่มีผลต่อการควบคุมประพฤติของเยาวชนให้เหมาะสม
3. ควรให้มีการควบคุมหรือเซ็นเซอร์ภาพยนตร์โดยกวดขัน
4. ให้เทศบาลเร่งจัดให้มีสวนสาธารณะ สนามพักผ่อน สนามเด็กเล่น และสนามกีฬา ให้พอกับจำนวนพลเมือง
5. ควรเพิ่มกำลังเจ้าหน้าที่และมีการอบรม เพื่อให้รู้ลักษณะวิธีแก้ไข และการป้องกันเยาวชนต่างๆ
6. ควรมีการควบคุมการกระจายเสียง โทรทัศน์ มิให้มีการแสดงที่ใช้ถ้อยคำ หรือบทเพลงที่เสื่อมเสียต่อศีลธรรมอันดี ตลอดจนการเผยแพร่วารสาร สิ่งตีพิมพ์ต่างๆ ที่ยั่วยู่ทางกามารมณ์ โดยวางระเบียบข้อบังคับ หรือแก้กฎหมายให้รัดกุม

⁴⁸ คณะกรรมการจัดงานวันเด็กแห่งชาติ, "ทำอะไรจึงเข้าใจเด็กของท่าน," ใน หนังสือวันเด็ก ปี 2503, เด็กวัยรุ่นของเรา, หน้า 16-20.

⁴⁹ คณะกรรมการจัดงานวันเด็กแห่งชาติ, "ยังไม่สายเกินไป," ใน หนังสือวันเด็ก ปี 2504, เด็กของเรานี้เป็นที่รัก (พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2504), หน้า 27-49. เป็นเรื่องของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียน ทั้งนี้เนื่องจากพ่อแม่มีวแต่ทำงาน ไม่มีเวลาเอาใจใส่ดูแลปล่อยให้อยู่กับคนใช้ และพ่อแม่มักจะทะเลาะกันอยู่เสมอ.

⁵⁰ คณะกรรมการจัดงานวันเด็กแห่งชาติ, "แม่ไม่รักหนู," ใน เรื่องเดียวกัน, หน้า 50-65. เป็นเรื่องของเด็กที่พ่อแม่มีลูกมาก และต้องทำงานหาเลี้ยงชีพจนไม่มีเวลาเอาใจใส่ลูกได้ทุกคน เด็กจึงหนีออกจากบ้าน.

⁵¹ คณะกรรมการจัดงานวันเด็กแห่งชาติ, "บันทึกของอรรถ," ใน เรื่องเดียวกัน, หน้า 66-84. เป็นเรื่องของเด็กที่อยู่ในครอบครัวที่มีฐานะดี แต่พ่อแม่มีวแต่ทำงาน ทำให้ไม่สามารถดูแลอบรมลูกได้ ลูกจึงทำตัวมีป้ปัญหา.

⁵² คณะกรรมการจัดงานวันเด็กแห่งชาติ, "วัลลภาหาพ่อ," ใน เรื่องเดียวกัน, หน้า 91-133. เป็นเรื่องของเด็กที่พ่อแม่แยกทางกัน เด็กอยู่กับแม่โดยไม่รู้ว่พ่ออยู่ในไหน และแม่ก็ไม่มีเวลาให้เช่นกัน เมื่อเด็กได้เจอกับพ่อจึงหนีแม่มาหาพ่อ ซึ่งต่างฝ่ายก็โทษกันว่ไม่ยอมดูแลลูก.

7. ให้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องของพิจารณาจัดตั้งหน่วยสงเคราะห์เยาวชน และให้ขยายเผยแพร่ไป
ในส่วนภูมิภาค

8. ควรนำผลรายงานนี้ไปเป็นแนวปฏิบัติเพื่อสนับสนุนกิจการหรือวัตถุประสงค์ที่กระทรวง
ศึกษาธิการกำลังทำอยู่

9. ควรแทรกความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาเยาวชนเข้าไปในการพัฒนาท้องถิ่น
เพื่อให้เยาวชนใช้เวลาให้เป็นประโยชน์

10. ในขณะนี้องค์การสาธารณะเกี่ยวกับเด็กบางองค์การทำงานได้ดี ทางราชการควรให้
ความร่วมมือสนับสนุนและร่วมปฏิบัติการด้วย

11. ควรหาทางป้องกัน และแก้ไขเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายเข้ามาสู่นครหลวงของประชาชน มี
ฉะนั้นเด็กในครอบครัวที่ยากจน หรือขาดผู้ปกครองเอาใจใส่อาจจะมั่วสุม ประพฤติไปในทางเสื่อม
เสียได้

12. ขณะนี้มีหน่วยงานและองค์การหลายแห่งที่สนใจให้บริการแก่เด็ก ควรให้เจ้าหน้าที่เหล่านี้
ที่มีความเข้าใจในหน้าที่ของตน และมีพื้นฐานทางวิชาการที่เกี่ยวกับเรื่องเด็กพอควร

จากข้อเสนอแนะดังกล่าวนี้สำนักบริหารของนายกรัฐมนตรีเห็นว่าจะเป็นแนวปฏิบัติที่จะแก้
ปัญหาเยาวชนได้ดี จึงมอบให้กระทรวงมหาดไทยดำเนินการตามที่เสนอมา และให้สำนักทำเนียบ
นายกรัฐมนตรีให้ความร่วมมือในการจัดพิมพ์เผยแพร่ในวารสารต่อไป⁵³

การป้องกันการกระทำผิดกฎหมายของเด็ก

นอกจากนี้เกี่ยวกับปัญหาในเรื่องความประพฤติของเด็กและเยาวชนที่ผ่านมา นั้น ดังเช่นกรณี
เหตุการณ์ที่เด็กวัยรุ่นจังหวัดอยุธยาได้ขว้างระเบิดใส่ในเวทีงานวางศิลาฤกษ์ พิพิธภัณฑสถานของ
จังหวัด⁵⁴ หรือกรณีอันธพาลวัยรุ่นจังหวัดเชียงใหม่ที่ได้จับกลุ่มตั้งเป็นแก๊งค์อินทรีขาวขึ้น ซึ่งได้สร้าง
ความวุ่นวายและก่อความไม่สงบของประชาชนในจังหวัดอย่างมาก และได้ก่อให้เกิดกระแสการ
เลียนแบบเกิดเป็นแก๊งค์อินทรีแดง แก๊งค์อินทรีเหลืองขึ้นในจังหวัดต่างๆ ซึ่งทำให้การกระทำผิดของ
เด็กนั้นขยายตัวกว้างออกไป⁵⁵ ลักษณะของความประพฤติต่างๆ เหล่านี้ได้ส่งผลให้รัฐบาลได้มี
ความสนใจและให้ความสำคัญกับการป้องกันการกระทำผิดกฎหมายของเด็ก

โดยทั้งนี้รัฐบาลได้มีความเห็นชอบให้กระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งกรรมการจากกระทรวงทบวง
กรมที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาแผนการในการแก้ไขปัญหาลูกเกี่ยวกับเด็กวัยรุ่นซึ่งก่อความไม่สงบ โดยให้

⁵³ ชาวไทย (4 สิงหาคม 2504).

⁵⁴ สยามนิกร (7 มีนาคม 2501).

⁵⁵ สยามรัฐ (25 มีนาคม 2501).

ผู้แทนกรมประชาสัมพันธ์เป็นเจ้าของเรื่องร่วมกันพิจารณา และเมื่อกระทรวงมหาดไทยได้ประชุมพิจารณาในเรื่องนี้แล้ว ก็ได้มีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นคณะหนึ่งเรียกว่า "คณะกรรมการดำเนินงานป้องกันและปฏิบัติต่อเด็กที่มีปัญหาทางความประพฤติ และที่กระทำผิดกฎหมาย" เพื่อพิจารณาดำเนินการเรื่องนี้ ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข อธิบดีศาลเด็กและเยาวชนกลาง อธิบดีกรมตำรวจ อธิบดีกรมมหาดไทย อธิบดีกรมราชทัณฑ์ และ อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์เป็นกรรมการ หัวหน้ากองการศึกษาชาติสงเคราะห์เป็นเลขานุการ⁵⁶ ทั้งนี้ กระทรวงมหาดไทยจะรับหน้าที่ควบคุมป้องกันและปราบปราม โดยร่วมมือกับกระทรวงยุติธรรมในการที่จะควบคุมเด็กวัยรุ่นนอกสถานที่เรียนอย่างเคร่งครัด⁵⁷

รัฐบาลได้เห็นว่าการศึกษาที่นักเรียนเป็นอันธพาลนี้เป็นภัยคุกคามสวัสดิภาพของนักเรียนด้วยกัน และยังเป็นภัยคุกคามทำลายความสุขสงบเรียบร้อยของประชาชนด้วย ในการจัดการกับปัญหานักเรียนอันธพาลนั้น รัฐบาลได้เห็นว่าควรดำเนินการเป็น 2 ระยะ คือ

- ปัญหาเฉพาะหน้า เป็นการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าที่เร่งด่วน ได้เห็นว่าควรจะทำกัน อย่างเฉียบขาด โดยไต่สวนให้ได้ตัวการที่ลงมือก่อให้เกิดเหตุร้ายนั้นๆ แล้วจัดการลงโทษอย่างใด อย่างหนึ่งลงไป เพื่อมิให้นักเรียนอื่นๆ เอาเยี่ยงอย่าง และเพื่อแสดงว่าฐานะและเครื่องแบบของนักเรียนมิได้ให้สิทธิพิเศษหรือป้องกันจากกฎหมายในกรณีที่กระทำผิดโดยจงใจเจตนา และอายุบรรลุนิติภาวะแล้ว

- ปัญหาจากรากฐาน เป็นการแก้ในระยะยาว ได้เห็นว่ากระทรวงศึกษาธิการควรพิจารณา ให้ความสำคัญของการอบรมความประพฤติกันอย่างจริงจังมาก่อนเรื่องวิชาแก่นักเรียน ประการต่อมาเกี่ยวกับเรื่องของสิ่งแวดล้อมที่เป็นอบายมุขและเป็นภัยต่อเด็กอันได้แก่ โรงบิลเลียด สนามม้า สนามมวย บ่อนปลา สถานที่เต้นรำ ในทอล์ค สำนักรโศภณ โรงภาพยนตร์ วิทยุกระจายเสียง และโทรทัศน์ นั้น ได้เห็นว่าสิ่งเหล่านี้ได้เป็นที่มาของความเลวร้ายและเป็นบ่อนทำลายความดีจิตใจของเด็ก ก่อให้เกิดนิสัยอันธพาล ดังนั้นจึงเห็นควรให้มีการควบคุม⁵⁸

ด้วยเห็นว่าความประพฤติของเยาวชนที่เลวร้ายเป็นเรื่องใหญ่ มีข้อเท็จจริงที่ละเอียดและสลับซับซ้อนเกี่ยวเนื่องกับสภาวะสังคม ซึ่งเปลี่ยนแปลงอยู่อย่างไพศาลหลายแห่งหลายมุมตามแบบฉบับปัญหาสังคมทั้งปวง การจะเข้าใจให้ถูกต้องพิเคราะห์ถึงสภาพความเป็นจริงอันสำคัญทุกด้าน ประกอบกัน นับแต่รุ่นหรือชั้นของเด็ก ลักษณะความประพฤตินอกคอกประเภทต่างๆ ที่ต้องการจะแก้ไข และมูลเหตุอันน่าประการทั้งโดยตรงและโดยอ้อม อันโน้มนำให้เด็กเสื่อมเสีย ฯลฯ

⁵⁶ สยามนิกร (17 กันยายน 2501).

⁵⁷ สยามนิกร (20 กันยายน 2501).

⁵⁸ พิมพ์ไทย (28 กันยายน 2502).

คณะกรรมการดำเนินงานป้องกันและปฏิบัติต่อเด็กที่มีปัญหาทางความประพฤติ และที่กระทำผิดกฎหมาย จึงได้ประชุมปรึกษาหารือปัญหาต่างๆ โดยจะอาศัยรายงานการสำรวจภาวะความจริงในปัญหาเรื่องความประพฤติเยาวชนเป็นฐานแห่งการพิจารณาวินิจฉัย เพื่อหาทางป้องกันและปราบปรามเด็กและบุคคลวัยรุ่นที่ก่อวุ่นสังคม เช่น เรื่องจะควบคุมเด็กเร่ร่อนนอนหลับตามสาธารณะสถาน เด็กที่เที่ยวเตร็ดเตร่จับกลุ่มกันในยามวิกาลเกินกว่า 24 นาฬิกา เรื่องตั้งสโมสรเยาวชน เรื่องการช่วยเหลือแก้ไขและสงเคราะห์ครอบครัวของเด็กที่ยากจนขัดแคลน และเรื่องโครงการสงเคราะห์เด็กในระยะยาว

โดยที่ประชุมตกลงจะเร่งแก้ปัญหาเฉพาะหน้า คือ จะแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติควบคุมเด็กและนักเรียน พุทธศักราช 2481 ให้มีความรัดกุมยิ่งขึ้นโดยจะหาทางควบคุมเด็กที่เที่ยวเตร็ดเตร่หรือจับกลุ่มกันยามวิกาลเกินกว่า 2 ยาม หรือเด็กนักเรียนที่หนีไปเที่ยวในช่วงเวลาเรียนและเตร็ดเตร่อยู่ตามถนนตามชอยหรือร้านกาแฟในเวลาที่จะเรียน เพื่อเป็นการป้องกันการก่อเหตุผิดกฎหมาย หรือประทุพติเหลวแหล่งผู้ใหญ่ ซึ่งจะมีการกำหนดโทษสำหรับบิดามารดา หรือผู้ปกครองที่ปล่อยปละละเลยเด็กของตนให้หนักกว่าเดิม และจะจัดร่างพระราชบัญญัติสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็กขึ้นเฉพาะอีกเรื่องหนึ่ง แต่สำหรับบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่ไม่สามารถดูแลเด็กในความปกครองของตนได้นั้น อาจเนื่องด้วยเพราะมีลูกมาก และมีฐานะในการหาเลี้ยงชีพอยู่ทั้งวัน หรือไม่สามารถห้ามปรามควบคุมบุตรหลานของตนไม่ให้ประทุพติเหลวไหลเสเพลได้ ก็สามารถนำบุตรหลานของตนให้อยู่ในการดูแลของสถานสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กได้⁵⁹

ในการดำเนินการพิจารณาเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว คณะกรรมการได้เสนอความเห็น ว่า กฎหมายที่ได้บังคับใช้อยู่แล้วในขณะนี้คือ พระราชบัญญัติควบคุมเด็กและนักเรียน พุทธศักราช 2481 นั้น ยังมีได้ประกาศใช้ทั่วราชอาณาจักรจึงเห็นว่าควรจะให้มีการประกาศพระราชกฤษฎีกาให้ใช้พระราชบัญญัติควบคุมเด็กและนักเรียน พุทธศักราช 2481 ครอบคลุมทุกจังหวัด โดยในเรื่องนี้ได้พิจารณาเห็นควรว่า

1. ให้กำชับในเรื่องอายุจะให้ได้หลักฐานที่ชัดเจน เป็นต้นว่าควรจะต้องถึงใบสำคัญต่างๆ เช่น ทะเบียนทหาร สำมะโนครัว ใบสำคัญทางโรงเรียน และพยานหลักฐานอื่นๆ ที่แน่นอน กล่าวคือให้มีการสอบสวนโดยละเอียดเพื่อให้ทราบอายุโดยถูกต้องแท้จริง ถ้าในกรณีที่ยากที่จะส่งตัวไปสถานพินิจแล้วว่าผู้ต้องหาอายุเกินกว่ากฎหมายคุ้มครองว่าเป็นเยาวชนก็ให้ถอนตัวมาดำเนินคดีอย่างบุคคลธรรมดาต่อไป

2. เสนอให้แยกการควบคุมเด็กซึ่งอยู่ในระหว่างพิจารณาไม่ให้ซึ่งร่วมกับผู้ใหญ่ ควรจะแยกสถานที่ควบคุมต่างหาก ถ้าจะแก้ไขปัญหานี้โดยเด็ดขาด ก็ควรจะพิจารณาจัดตั้งศาลคดีเด็กขึ้นทุก

⁵⁹พิมพ์ไทย (11 มีนาคม 2504).

จังหวัด แต่ในระหว่างที่ยังไม่อาจทำได้ในขั้นนี้เห็นควรจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนในจังหวัดที่ตั้งเขต 5 เขต ก่อนคือ เขต 3, เขต 4, เขต 5, เขต 8 และเขต 9 ส่วนเขต 1, เขต 2, เขต 6 และเขต 7 ให้มารวมที่ศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง

3. เห็นว่าควรจะให้ประกาศใช้พระราชบัญญัติควบคุมเด็กและนักเรียน พุทธศักราช 2481 ฉบับนี้ ในเขตต่างๆ ที่ตั้งศาลเด็กขึ้น ตามข้อ 2 และกรมประชาสงเคราะห์มีความเห็นว่าก่อนประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ควรให้องค์การท้องถิ่นจัดตั้งสถานสงเคราะห์ขึ้นอยู่ในความแนะนำและควบคุมของกรมประชาสงเคราะห์⁶⁰

ดังนั้นกระทรวงมหาดไทยจึงจัดการพิจารณายกร่างพระราชบัญญัติควบคุมเด็กและนักเรียน พุทธศักราช 2505 ขึ้นมาอีกฉบับหนึ่ง เพื่อใช้แทนฉบับ พุทธศักราช 2481 ด้วยเห็นว่าเด็กและนักเรียนที่มีปัญหาเรื่องความประพฤติ และเด็กที่ถูกทอดทิ้งไม่ได้รับการดูแลนั้นมืออยู่ทั่วประเทศแต่พระราชบัญญัติฉบับเดิมยังมีได้ประกาศใช้อย่างครอบคลุมทั่วประเทศ จึงเห็นว่าสมควรที่จะมีการบังคับใช้ทั่วทุกจังหวัด ประเด็นสำคัญที่ระบุไว้ คือ ได้วิเคราะห์ถึงประเภทของบุคคลที่อยู่ในข่ายควบคุมว่า "เด็ก" หมายถึง ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 17 ปีลงมา ส่วนคำว่า "นักเรียน" หมายถึงผู้ที่กำลังศึกษาตั้งแต่ชั้นเตรียมอุดมศึกษาลงมา ซึ่งจะต้องอยู่ภายใต้การควบคุมตามพระราชบัญญัติฉบับใหม่ทั้งสิ้น⁶¹

รวมทั้งได้ระบุถึงคำนิยามของ "เด็กอนาถา" คือ ผู้ที่อยู่ในข่ายที่จะได้รับการสงเคราะห์ด้วยคือ "เด็กอนาถา" หมายถึง เด็กในกรณีต่อไปนี้

1. เด็กที่ไร้บิดามารดา หรือขาดผู้ปกครอง
2. เด็กที่มีบิดามารดา หรือมีผู้ปกครอง แต่ศาลได้สั่งให้ถอนอำนาจปกครองเสียแล้ว

เด็กอนาถาตามนัยทั้ง 2 ข้อที่กล่าว ทางราชการกำหนดให้กรมประชาสงเคราะห์มีอำนาจปกครองดูแล และควบคุมได้แต่ผู้เดียวทั่วประเทศ นอกจากเด็กอนาถาที่กล่าวนี้แล้วยังมีเด็กอีกหลายประเภทซึ่งจะต้องตกอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของทางราชการ เช่น เด็กที่มีความประพฤติบกพร่อง หรือเรียกกันว่าเด็กอันธพาลเถร แสดงความเกะกะอยู่ข้างถนนหนทางทำลายขว้างปาหลอดไฟฟ้า หรือสาธารณสถาน เป็นต้น ตลอดจนกระทั่งเด็กพิการที่พ่อแม่ผู้ปกครองนำเอามาแสดงเป็นเครื่องมือขอทาน และเด็กที่พ่อแม่ผู้ปกครองใช้อำนาจปกครองอย่างทารุณเหี้ยมโหดไม่เป็นธรรม เด็กที่ตกอยู่ในลักษณะดังกล่าวนี้ทางราชการจะนำมาควบคุมดูแลไว้ในสถานสงเคราะห์⁶²

โดยพระราชบัญญัติฉบับนี้จะให้มีการควบคุมความประพฤติบางอย่างที่ไม่สมควรแก่วัยของเด็ก เช่น เสพสุรา เล่นการพนัน และเข้าไปสถานที่เดินรำ เป็นต้น ซึ่งจะให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่เมื่อตรวจพบเด็กและนักเรียนที่มีความประพฤติดังกล่าว จะต้องควบคุมตัวส่งไปยังสถานแรกรับเด็กของกรม

⁶⁰ชาวไทย (11 เมษายน 2504).

⁶¹ชาวไทย (29 มีนาคม 2505).

⁶²ชาวไทย (29 มีนาคม 2505).

ประชาสงเคราะห์ เพื่อจะได้ว่ากล่าวตักเตือนบิดามารดา หรือผู้ปกครองมิให้ปล่อยเด็กประพฤติเช่นนั้นต่อไป⁶³

นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการยังได้ออกกฎเปลี่ยนแปลงเครื่องแบบนักเรียน บังคับให้ใช้มาตรฐานอย่างเดียวกันทั่วประเทศ โดยให้เริ่มใช้ในสิ้นปีการศึกษา 2505 ทั้งนี้เพื่อกันไว้ไม่ให้เด็กนักเรียนประพฤติเหลวไหล กล่าวคือ เครื่องหมายต้องปักหน้าอกเบื้องขวาซึ่งไม่ให้มีกระเป๋าที่จะแสรงใส่ของหรือกระดาดขบปิดทับได้ดังเคยปรากฏมา กางเกงขาสั้นเหนือเข่าเพียงพ้นลูกสะบ้าประมาณ 5 ซม. เมื่อยืนตรง ไม่ใช่สั้นราวกับกางเกงใน และขากว้างได้เพียงระหว่าง 8-12 ซม. เท่านั้น ชายเสื้อต้องอยู่ภายในกางเกง ปล่อยรุ่มร่ามไม่ได้⁶⁴ และยังได้มีการสั่งควบคุมมิให้นักเรียนจัดรายการวิทยุอย่างเด็ดขาด เนื่องจากได้มีนักเรียนไปจัดรายการตามสถานีวิทยุกระจายเสียง โดยลักษณะต่างๆ เช่น การทนายชื่อเพลง ทนายชื่อผู้ร้อง หรือขอเพลง การกระทำดังกล่าวเป็นการไม่เหมาะสมแก่สภาพของนักเรียน บางครั้งได้มีเรื่องเสื่อมเสียเกิดขึ้น เช่น ทะเลาะวิวาทกันจนเป็นที่เสื่อมเสีย และเดือดร้อนแก่ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ จึงขอให้สถานศึกษาสั่งห้ามมิให้นักเรียนจัดรายการวิทยุกระจายเสียงไม่ว่ากรณีใดๆ เว้นแต่สถานศึกษาจะเป็นผู้จัดโดยมีนักเรียนร่วมด้วยเป็นบางครั้งบางคราวตามโอกาสเท่านั้น ผู้ใดฝ่าฝืนอาจได้รับการพิจารณาโทษสถานหนักถึงให้ออกจากโรงเรียน สำหรับนิสิตและนักศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการให้ถือปฏิบัติโดยทั่วกันด้วย ทั้งนี้ได้มีหนังสือแจ้งไปยังโรงเรียนทุกโรงเรียนและผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัดให้ดูแลตรวจสอบด้วย⁶⁵

เนื่องจากยังมีเด็กนักเรียนทั้งชายและหญิงประพฤติตนในทางไม่สมควร เช่น พากันไปจับกลุ่มตามร้านกาแฟที่มีตู้เพลง แล้วขยับตัวลุกขึ้นเต้นรำตามจังหวัดเพลง ซึ่งเป็นการผิดกิริยาที่ดีของคนไทย ช้ายังแต่งตัวด้วยเสื้อผ้าประหลาด นุ่งกางเกงรัดรูปทรง ตามแบบดารารายานตร์ และใช้ถ้อยคำที่ไม่น่าฟัง ในที่เฉพาะและที่สาธารณะนั้น ทางกระทรวงศึกษาธิการจึงได้มีการชี้แจงไปยังที่ประชุมครูใหญ่และอาจารย์ใหญ่ ให้ไปทำความเข้าใจกับโรงเรียนและสถาบันศึกษาของตน เพื่อให้การเข้มงวดกวดขันกับเรื่องความประพฤติของนักเรียนในลักษณะดังกล่าว และได้มีหนังสือเวียนไปโรงเรียนทุกแห่งทั่วกรุงเทพฯ และธนบุรี⁶⁶

นอกจากนี้ทางกระทรวงศึกษาธิการและกรมตำรวจ โดยกองบัญชาการตำรวจนครบาล ยังได้ร่วมกันพิจารณาวางหลักเกณฑ์ควบคุมโรงเรียนสอนการเต้นรำ เพื่อความเป็นระเบียบและเกิดผลดีแก่สังคมยิ่งขึ้น โดยได้วางหลักเกณฑ์ในขั้นแรกไว้คือ สมควรที่จะต้องจดทะเบียนสังกัดโรงเรียนราษฎร์ และทำการสอนโดยเปิดเผย ควรกำหนดหลักสูตรในการสอนว่าเป็นเต้นรำชนิดที่สุภาพ

⁶³ สยามรัฐ (12 เมษายน 2505).

⁶⁴ พิมพ์ไทย (5 กุมภาพันธ์ 2505).

⁶⁵ ชาวไทย (11 มีนาคม 2505).

⁶⁶ พิมพ์ไทย (20 พฤษภาคม 2505).

ต้นกำเนิดประเทศไทยรับรองว่าเป็นการสอนในจังหวัดสากล ที่ผู้เดินจะเรียนรู้เพื่อการเข้าสังคม ควรจะวางหลักสูตรในการสอนว่า ผู้สมัครควรจะมีอายุขั้นต่ำเท่าไร และต้องไม่ใช่อยู่ในวัยเรียน ครูผู้สอนจะต้องมีคุณวุฒิ ซึ่งกรมตำรวจจะเป็นผู้ควบคุมโรงเรียนทุกแห่งและมีอำนาจจับกุมถ้าโรงเรียนนั้นทำผิดระเบียบที่ได้วางไว้⁶⁷

ทั้งนี้ได้มีการออกกฎหมายและระเบียบเพื่อบังคับให้เรียกว่า "ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยโรงเรียนฝึกสอนลึลลาค พ.ศ.2505" จัดเป็นโรงเรียนราษฎร์ประเภทโรงเรียนการศึกษาพิเศษ สถานฝึกลึลลาคใดๆ ที่ได้ทำการฝึกสอนอยู่แล้วก่อนที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ คือในวันที่ 27 พฤศจิกายน ก็ผ่อนผันให้ทำการฝึกสอนต่อไป แต่เจ้าของสถานฝึกสอนนั้นๆ ต้องดำเนินการขออนุญาตจัดตั้งเป็นโรงเรียนฝึกสอนลึลลาคภายใน 60 วัน หากฝ่าฝืนจะต้องถูกพิจารณาโทษตามแต่กรณี โดยจะให้เปิดทำการสอนได้ตั้งแต่ 10:00 น-21:00 น นอกเวลาเรียนห้ามใช้ฝึกซ้อม แม้กระทั่งบุคคลภายนอกจะเยี่ยมสถานที่ไม่ได้ ห้ามนำเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์เข้ามาภายในบริเวณโรงเรียน นักเรียนที่เข้ารับการฝึกสอนจะต้องบรรลุนิติภาวะ ส่วนผู้ไม่บรรลุนิติภาวะบิดามารดา หรือผู้ปกครองต้องนำไปสมัครเข้าด้วยตนเอง ต้องแต่งกายสุภาพ เรียบร้อย และห้ามนำคู่มือมาเองนอกจากสถานฝึกลึลลาคจัดหาให้⁶⁸

นอกจากนี้ทางกรมตำรวจยังได้มีการจัดตั้งกองตำรวจพิเศษขึ้นกองหนึ่งเรียกว่า "ตำรวจเยาวชนสัมพันธ์" ขึ้นทั่วประเทศไทย เพื่อทำหน้าที่เฉพาะเจาะจงในเรื่องเกี่ยวกับพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนที่กระทบถึงศีลธรรมและความสงบเรียบร้อยของสังคม โดยมีหน้าที่ติดตามความเคลื่อนไหวทั้งปวงของเด็กชายหญิง และวัยรุ่นที่ประพฤติปฏิบัติในทางที่ไม่ดี จะได้ติดตามสืบสวนเด็กและเยาวชนเหล่านั้นได้อย่างใกล้ชิด รวมทั้งจะได้ติดต่อบิดามารดา หรือผู้ปกครอง และทำการเก็บประวัติไว้ โดยในการจัดตั้งตำรวจเยาวชนสัมพันธ์ในครั้งนี้ได้ตั้งความคาดหวังไว้ ดังนี้

1. เด็กที่ได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยตำรวจเยาวชนสัมพันธ์จะประพฤติตัวดีขึ้น
2. ถ้าเด็กมีนิสัยเลวจนไม่สามารถจะแก้ไขได้ในชั้นต้น และกลับประพฤติเลวร้ายลงถึงขั้นเป็นอาชญากร ก็จะช่วยแก้การสืบสวนติดตามการจับกุมของเจ้าหน้าที่ เพราะเมื่อได้ดำเนินการแก้เยาวชนเหล่านั้นมาในชั้นต้นแล้ว ตำรวจฯ ก็ย่อมรู้จักเยาวชนเหล่านั้นดี เพราะได้ทำประวัติโดยละเอียดแต่ต้นในการดำเนินงานขั้นแรก
3. ผลการปฏิบัติงานของตำรวจฯ ย่อมจะทำให้คดีเด็กและเยาวชน ที่กระทำผิดต่อกฎหมายมีสถิติค่อยลดลง เป็นการลดภาระของสังคมที่จะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งสถานฝึกอบรม นอกจากนี้ยังเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยพัฒนาสังคมส่วนรวมให้เรียบร้อยขึ้น เพราะจำนวนเด็กหรือเยาวชนเกรงที่ก่อความสงบสุขของสังคมลดน้อยลง

⁶⁷ชาวไทย (27 เมษายน 2505).

⁶⁸สยามนิกร (8 ธันวาคม 2505).

4. การดำเนินการของตำรวจฯ ย่อมได้ชื่อว่าเป็นการป้องกันอาชญากรรมโดยตรงต่อบุคคลที่จะกลายเป็นอาชญากรในอนาคต ซึ่งย่อมได้ผลดีทั้งในด้านป้องกันและปราบปราม⁶⁹

จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้แสดงความเห็นในเรื่องความประพฤติของเด็กนักเรียนที่ไม่เหมาะสมว่าเป็นปัญหาที่สำคัญอย่างหนึ่งของรัฐบาลและหากปล่อยปละละเลยไปเกรงว่าจะเป็นภัยสังคม⁷⁰ จึงมอบหมายให้กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงศึกษาธิการให้เร่งรัดดำเนินการเกี่ยวกับการแก้ไขความประพฤติของเยาวชนและเด็กนักเรียนให้ได้ผลอย่างจริงจังและรีบด่วน กวดขันความประพฤติให้อยู่ในกรอบประเพณีอันดีเป็นความต้องการอย่างยิ่งของประเทศชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระบอบที่ ต้องป้องกันภัยจากภายนอกอย่างเต็มที่ จะได้ไม่ต้องห่วงกังวลต่อการปราบปรามภายใน พร้อมทั้งแนะนำว่าควรจะดำเนินการพร้อมกันทั้งสองด้าน คือปราบปรามและป้องกัน การป้องกันสมควรพิจารณาสั่งห้ามเครื่องยั่วยุเยาวชนวัยรุ่นให้เกิดความคึกคะนอง เช่น ภาพยนตร์ที่เป็นภัยต่อจิตใจ ตู๋เพลงตามร้านต่างๆ ที่เลือกตามใจชอบ และเครื่องชกจู๋จืดใจฟุ้งเฟ้อในทางกามารมณ์ พร้อมกันนั้นควรจะได้มีการอบรม กล่อมเกล่า นิธิยในด้านการประพฤติ ศีลธรรม จรรยาให้เคร่งครัดยิ่งขึ้น ให้มีการประกาศลงโทษผู้กระทำความผิดกระทำชั่วให้เป็นตัวอย่าง และชมเชยยกย่องสรรเสริญผู้ประพฤติดี ในด้านการปราบปรามก็ให้กระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงมหาดไทยร่วมมือดำเนินการโดยกวดขัน ให้ได้ผลอย่างจริงจังโดยรวดเร็วให้เป็นที่หวั่นกลัวแก่ผู้ประพฤติชั่ว⁷¹

จากการที่นายกรัฐมนตรีแสดงความต้องการและเร่งรัดให้ดำเนินการแก้ไขและจัดการปัญหาเกี่ยวกับความประพฤติของเด็กและเยาวชนอย่างจริงจัง โดยรวดเร็ว นั้น ได้มีผู้แสดงความคิดเห็นว่า ถ้าหากรัฐบาลขอให้สภาร่างรัฐธรรมนูญตรากฎหมายส่งเสริมวัฒนธรรมของเยาวชนขึ้น บัญญัติรายละเอียดแห่งความประพฤติมาตรฐานของเด็กและเยาวชนในที่สาธารณะไว้ โดยให้ทุกคนในเขตที่ใช้กฎหมายนี้ต้องมีบัตรประจำตัวก็จะเป็นการดี และถ้าเห็นว่ากำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งมีงานอันเหลือหลายอยู่แล้วจะดูแลไม่ทั่วถึงในเรื่องนี้ ก็อาจจะพิจารณาทหาทางอาศัยอำนาจกฎอัยการศึก ตั้งให้สารวัตรทหารที่อบรมเป็นพิเศษเฉพาะเรื่องเข้าร่วมเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้รักษาการตามกฎหมาย เยาวชนก็จะเป็นผลดีมาก⁷²

ทั้งนี้กระทรวงมหาดไทยก็ได้มีความพยายามที่จะเร่งรัดจัดการกับปัญหาเด็กวัยรุ่นที่ประพฤติเกเร โดยจะดำเนินการแก้ปัญหาสำคัญ 2 ประการคือ ในด้านกฎหมายได้ตกลงให้ออกพระราชบัญญัติควบคุมความประพฤติของเด็กวัยรุ่นชั้นฉบับหนึ่งกำหนดไว้ว่าอายุ 18 ปีลงมา โดยให้อำนาจเจ้าหน้าที่ดำเนินการจับกุมเด็กเหล่านี้ได้ทันทีหากปรากฏว่าประพฤติตัวเกะกะเกเรอยู่ในที่ต่างๆ และในด้าน

⁶⁹ สยามนิกร (26 สิงหาคม 2506)

⁷⁰ ทิมพ์ไทย (26 มกราคม 2505).

⁷¹ สยามนิกร (4 มีนาคม 2505).

⁷² ชาวไทย (15 มิถุนายน 2504).

ปฏิบัติเมื่อกฎหมายฉบับนี้ประกาศใช้บังคับแล้วก็จะสร้างสถานควบคุมขนาดใหญ่ขึ้น และสำหรับเด็กในต่างจังหวัดนั้นจะพิจารณาดังศูนย์เด็กวัยรุ่นเฉพาะจังหวัดที่มีปัญหา เช่น บางจังหวัดในภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคใต้ โดยศูนย์ควบคุมเด็กนี้จะทำหน้าที่จับกุมเด็กที่ประพฤติไม่ดีส่งให้กรมประชาสงเคราะห์อีกต่อหนึ่ง หรือพ่อแม่ผู้ปกครองที่ไม่สามารถควบคุมเด็กของตนได้จะนำไปฝากกับกรมประชาสงเคราะห์ก็ได้⁷³

การสงเคราะห์เด็กด้อยโอกาส

เป็นความจริงประการหนึ่งว่าเด็กด้อยโอกาสมีโอกาที่จะก้าวไปสู่การประพฤติดกกฎหมายและเกรเป็นอันธพาลได้โดยง่าย เพราะขาดการดูแลอบรมอยู่แล้ว ดังนั้นการสงเคราะห์เด็กด้อยโอกาสในสมัยนี้จึงคำนึงถึงทั้ง 2 ประเด็น คือ เป็นการสงเคราะห์เด็กที่ขาดผู้รับผิดชอบเลี้ยงดู และเป็นการป้องกันมิให้เด็กประพฤติปฏิบัติตนทางที่ผิดกฎหมายไปพร้อมๆ กัน และด้วยสภาพการณ์ในขณะนั้นที่ได้มีเด็กจำนวนมากที่พ่อแม่ยากจน ไม่สามารถส่งเข้าโรงเรียนหรือหาอาชีพให้ได้ ต้องปล่อยให้ใช้ชีวิตเร่ร่อน อยู่ตามท้องถนน ตามตรอกซอกซอยทั่วไป จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ จึงได้มีคำสั่งให้กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงศึกษาธิการ พิจารณาวางโครงสร้างการช่วยเหลือเด็กไร้การศึกษา และไร้ที่อยู่เหล่านั้น โดยจะอนุมัติงบประมาณพิเศษตั้งโรงเรียนสงเคราะห์ขึ้น และจะจัดหาผู้เมตตาให้การอุปการะเด็กด้วย⁷⁴

ดังนั้นในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติควบคุมเด็กและนักเรียน พุทธศักราช 2505 ขึ้นแทนพระราชบัญญัติควบคุมเด็กและนักเรียน พุทธศักราช 2481 จึงมีการพิจารณาโครงการสงเคราะห์เด็กและเยาวชนวัยรุ่นด้อยโอกาสร่วมด้วย โดยทั้งนี้ได้ให้กระทรวงมหาดไทยเป็นผู้รับผิดชอบ มีผู้แทนจากกระทรวงศึกษาธิการ กรมตำรวจ กรมประชาสงเคราะห์ และผู้แทนศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง พิจารณาร่วมกัน โดยที่ประชุมได้พิจารณาวางโครงการสงเคราะห์ไว้เป็น 2 ส่วนดังนี้คือ

1. การสงเคราะห์เด็กขาดผู้ปกครอง จะมุ่งหนักไปในด้านสงเคราะห์ครอบครัวที่ยากจนให้สามารถเลี้ยงดูบุตรหลานของตนต่อไปได้ ให้ทุกครอบครัวรู้จักรับผิดชอบ ไม่ปล่อยบุตรหลานของตนให้กลายเป็นเด็กจรจัดไร้ที่พึ่ง รวมทั้งจัดตั้งสถานสงเคราะห์เด็กขึ้น เพื่อรับเด็กกำพร้า และเร่ร่อนจรจัด ไว้อุปการะเลี้ยงดู ให้เรียนหนังสือ และฝึกวิชาชีพ ซึ่งจะจัดตั้งขึ้นเฉพาะจังหวัดที่มีพลเมืองหนาแน่น 3 จังหวัดก่อน คือ ขอนแก่น บึงกาฬ และเชียงใหม่ การก่อสร้างแล้วเสร็จในปี 2506

2. การขยายงานสงเคราะห์ที่ทำอยู่เดิมให้กว้างขวางขึ้น ได้แก่

⁷³สยามรัฐ (26 มกราคม 2505).

⁷⁴ชาวไทย (18 มกราคม 2505).

- (ก) ขยายงานสงเคราะห์เด็กอ่อนซึ่งจะเปิดขึ้นอีกแห่งหนึ่งที่ อ.ปากเกร็ด นนทบุรี ทั้งนี้ เพราะยังปรากฏว่ามีเด็กอ่อนได้ถูกทอดทิ้งไว้ตามโรงพยาบาลต่างๆ และในที่สาธารณะ เช่น ริมถนนหนทางอีกมาก สถานสงเคราะห์เดิมซึ่งมีอยู่แล้วที่ถนนพระราม 6 ไม่สามารถรับเลี้ยงไว้ได้เพราะล้นเต็มที่แล้ว
- (ข) ตั้งสถานรับเลี้ยงบุตรผู้ป่วยด้วยโรคเรื้อรังขึ้นใหม่โดยจะขยายให้เพียงพอสามารถรับเลี้ยงได้ทั้งหมด
- (ค) ขยายงานที่สถานสงเคราะห์เยาวชนที่ อ.บางละมุง ชลบุรี และ อ.ทุ่งมหาเมฆ ให้สามารถรับเลี้ยงเด็กและเยาวชนมากขึ้นกว่าเดิม

โดยโครงการทั้งหมดนี้จะใช้เงินงบประมาณทั้งสิ้น 45 ล้านบาท เริ่มในปี 2506 เป็นต้นไป เป็นโครงการ 3 ปี จะสามารถคุ้มครองเด็กได้ทั่วประเทศ⁷⁵

ศาลคดีเด็กและเยาวชน

ดังที่ได้กล่าวข้างต้นแล้วถึงแม้ว่ารัฐบาลจะมีนโยบายป้องกันไม่ให้เกิดประพฤติผิดกฎหมาย แต่ก็ไม่สามารถปฏิเสธได้ว่าเด็กที่ประพฤติผิดกฎหมายและถูกดำเนินคดีก็มีจำนวนไม่น้อย รัฐบาลจึงคำนึงถึงเรื่อง การพิจารณาคดี เป็นกรณีพิเศษแยกจากผู้ใหญ่ด้วย

ศาลคดีเด็กและเยาวชนนั้นเกิดขึ้นจากแนวความคิดที่ว่า ปัญหาเรื่องเด็กและเยาวชนกระทำผิดทางอาญานั้นเป็นปัญหาที่มีความสำคัญทั้งในด้านความสงบสุขของส่วนรวมและในด้านสวัสดิภาพของเด็ก ซึ่งวิธีการของศาลคดีเด็กและเยาวชนเป็นทางหนึ่งที่จะช่วยปรับปรุงแก้ไขเด็กและเยาวชนที่หลงผิดให้กลับตนเป็นคนดี และดำเนินการในด้านป้องกันมิให้เด็กและเยาวชนกระทำความผิดด้วย⁷⁶ ซึ่งภายหลังจากการตราพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ.2494 และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ.2494 แล้วก็ได้มีการจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนตามความในพระราชบัญญัติฉบับนี้ขึ้น คือ ศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง ตั้งอยู่ที่จังหวัดพระนคร เปิดดำเนินการเมื่อ วันที่ 28 มกราคม พ.ศ.2495 และได้มีสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางเป็นส่วนประกอบของศาลด้วย ศาลนี้มีเขตอำนาจตลอดกรุงเทพมหานคร ส่วนสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง นอกจากจะรับเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดในเขตกรุงเทพมหานครทั้งระยะก่อนและหลังศาลพิพากษาแล้ว ยังรับเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดที่ศาลจังหวัดอื่นๆ ทั่วราชอาณาจักร พิพากษา

⁷⁵ชาวไทย (22 มีนาคม 2505).

⁷⁶ประภาศน์ อวยชัย, เอกสารวิจัยส่วนบุคคลในลักษณะวิชาสังคมจิตวิทยา เรื่อง บทบาทศาลคดีเด็กและเยาวชน กับความมั่นคงแห่งชาติ (พระนคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2517), หน้า 50.

ให้ส่งตัวไปให้เพื่อให้บริการคุ้มครองและสงเคราะห์ โดยให้การศึกษาและให้การฝึกอบรมอาชีพ ตลอดจนแก้ไขความประพฤติและจิตใจด้วย⁷⁷

พระราชบัญญัติฉบับนี้ยังได้กำหนดไว้ว่า ให้จังหวัดอื่นนอกจากจังหวัดพระนครและธนบุรี ได้จัดตั้งแผนกคดีเด็กและเยาวชนขึ้นในศาลจังหวัดทุกศาล โดยให้อำนาจศาลสั่งให้ดำเนินการสงเคราะห์และอบรมเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดอาญาให้เหมาะสมยิ่งกว่าที่จะมุ่งลงโทษ⁷⁸

ส่วนศาลคดีเด็กและเยาวชน ที่ได้จัดตั้งขึ้นเพิ่มเติมในสมัย จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ คือ ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดสงขลา พร้อมทั้งสถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดสงขลา ตั้งอยู่ในจังหวัดสงขลา ได้เปิดดำเนินการเมื่อวันที่ 5 เมษายน พ.ศ.2505 ศาลยุติธรรมนี้มีอำนาจตลอดจังหวัดสงขลา⁷⁹

ดังนั้นศาลคดีเด็กและเยาวชนที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นการรองรับการพิจารณาคดีเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนที่ได้การกระทำใดๆ อันถือว่าเป็นความผิดขึ้น ทั้งยังเป็นสถานที่พินิจคุ้มครองและให้การสงเคราะห์เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดอีกด้วย จึงถือได้ว่าศาลคดีเด็กและเยาวชนนี้ได้มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการกับเด็กหรือเยาวชนที่กระทำการในสิ่งที่ผิดกับหลักกฎหมาย หรือก่อให้เกิดความไม่สงบความไม่เรียบร้อยขึ้นในสังคม

สำหรับวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดนั้น เมื่อปรากฏว่ามีเด็กหรือเยาวชนกระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดขึ้น การปฏิบัติในทางคดีจะต้องเป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ.2494 แต่ถ้าหากมีกรณีบางประการที่มีได้บัญญัติไว้ ให้นำบทบัญญัติแห่งพระธรรมนูญศาลยุติธรรม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาใช้บังคับแก่กรณีเกี่ยวกับเรื่องเด็กและเยาวชนที่ไม่แย้งหรือขัดต่อบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ และกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน โดยขั้นตอนวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน มีดังนี้คือ⁸⁰

1. การจับกุมและสอบสวน
2. การควบคุมหรือปล่อยชั่วคราว
3. การตรวจพินิจและประมวลข้อเท็จจริง
4. การขอผิดฟ้อง

⁷⁷ประภาศน์ อวยชัย, เอกสารวิจัยส่วนบุคคลในลักษณะวิชาสังคมจิตวิทยา เรื่อง บทบาทศาลคดีเด็กและเยาวชน กับความมั่นคงแห่งชาติ, หน้า 41.

⁷⁸เรื่องเดียวกัน, หน้า 51.

⁷⁹เรื่องเดียวกัน, หน้า 41.

⁸⁰สมคิด ศรีสังคม, วิชาอาชญาวิทยา เรื่อง การคุ้มครองประพฤติกเด็กและเยาวชน (พระนคร: ส. ศิลปการพิมพ์, 2504), หน้า 165-199.

5. อำนาจศาลเกี่ยวกับคดีอาญา
6. การฟ้องคดีอาญา
7. การพิจารณาคดีอาญา
8. การพิพากษาคดีอาญา
9. การพิจารณาพิพากษาคดีแพ่ง
10. การอุทธรณ์และการฎีกา

การดำเนินการเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนภายหลังคำพิพากษานั้นมีขึ้นเมื่อศาลได้ดำเนินกระบวนการพิจารณาจนคดีเสร็จสำนวนและมีคำพิพากษาว่า จำเลยได้กระทำการผิดตามที่โจทก์ฟ้องแล้วศาลอาจมีคำสั่งกำหนดเงื่อนไขคุมความประพฤติแก่จำเลยที่กระทำผิดนั้นได้แทนการพิพากษาลงโทษจำเลย ซึ่งการคุมประพฤตินั้น คือการแก้ไขผู้กระทำผิด โดยศาลมีคำสั่งปล่อยตัวไปด้วยความไว้วางใจว่าผู้นั้นจะประพฤติตัวดีตามเงื่อนไขที่ศาลกำหนด และอยู่ในความสอดส่องดูแลของพนักงานคุมความประพฤติ

สถานพินิจและคุ้มครองเด็กจะมีหน้าที่ในการคุมประพฤติเด็กและเยาวชน ซึ่งศาลมีคำพิพากษาหรือมีคำสั่งให้ควบคุมความประพฤติภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด ลำดับแรกเมื่อผู้ถูกคุมประพฤติและบิดามารดาหรือผู้ปกครองมาพบพนักงานคุมประพฤติ พนักงานคุมประพฤติจะกล่าวชี้แจงทบทวนคำสั่งศาลให้ผู้ถูกคุมประพฤติและบิดามารดา หรือผู้ปกครองให้เข้าใจโดยแจ่มแจ้งอีกครั้งหนึ่ง กำชับให้ปฏิบัติตามโดยเคร่งครัด พร้อมทั้งจัดแจ้งคำสั่งศาลและกำหนดวันให้มารายงานตัวเป็นหนังสือมอบไปให้ด้วย และตักเตือนผู้ถูกคุมประพฤติให้สำนึกตัว ประพฤติดี ตลอดจนแนะนำการปกครองแก่ผู้ปกครองตามที่เห็นควร พนักงานคุมประพฤติต้องคอยรับรายงานตัวของผู้ถูกคุมประพฤติที่มารายงานตัวเมื่อถึงระยะเวลาที่ศาลกำหนด จะต้องสอบถามผู้ถูกคุมประพฤติและบิดามารดา หรือผู้ปกครองถึงการงาน การใช้เวลาว่าง การศึกษา ความประพฤติ พร้อมทั้งให้คำแนะนำตักเตือนตามสมควร แล้วบันทึกไว้ พนักงานคุมประพฤติจะต้องติดต่อกับบิดามารดาหรือผู้ปกครองของเด็กที่มาพบและปรึกษาในปัญหาความประพฤติของผู้ถูกคุมประพฤติ และให้คำแนะนำหรือเรียกผู้ถูกคุมประพฤติมาพบเพื่อตักเตือน หรือให้รับคำมั่นสัญญาในการปฏิบัติตัว

ในการปฏิบัติงาน พนักงานคุมประพฤติจะต้องคอยสอดส่องการปฏิบัติตัวของผู้ถูกคุมประพฤที่ยังที่อยู่ ที่ทำงาน หรือโรงเรียน ตามโอกาส เมื่อผู้ถูกคุมประพฤติขาดรายงานตัว พนักงานคุมประพฤติจะต้องติดตามให้ทราบสาเหตุ หรือมีหนังสือเตือนผู้ถูกคุมประพฤติและผู้ปกครอง เมื่อผู้ถูกคุมประพฤติประพฤติตัวเสียหายมา พยายามว่ากล่าวตักเตือนแล้วไม่ได้ผล ยังมีการฝ่าฝืนเงื่อนไขคุมประพฤติ พนักงานคุมประพฤติก็นำรายงานศาลขอให้เพิกถอนการคุมประพฤติ และเปลี่ยนแปลงคำสั่ง ให้เป็นสถานหนักขึ้น ถ้าไม่ได้ตัวมารายงานก็จะขอให้ศาลออกหมายจับ เมื่อจับได้ก็รายงานให้ศาลทราบและพิจารณาเปลี่ยนคำสั่งดังกล่าว สำหรับเด็กที่สามารถกลับตนเป็นคนดี

ได้แน่นอน พนักงานคุมประพฤติจะรายงานผลการคุมประพฤติให้ศาลทราบ และขอให้ศาลปล่อยให้พ้นจากเงื่อนไขคุมประพฤติไปได้⁸¹

เมื่อพิจารณาจากการดำเนินงานต่างๆ ที่อยู่ในความรับผิดชอบของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจะเห็นได้ว่ามีขั้นตอนและอำนาจหน้าที่มากมายหลายประการ และนับแต่ที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางได้เปิดดำเนินการมาจนกระทั่งในขณะนั้นก็เป็นระยะเวลากว่า 9 ปีแล้ว การดำเนินงานที่จัดทำตามหลักการของศาลคดีเด็กและเยาวชนนั้นก็ได้เพิ่มขึ้นกว่าเดิมหลายประการ ที่สำคัญมีอาทิเช่น จัดแบ่งแยกเด็กและสถานที่ควบคุมออกเป็นประเภทๆ ตามลักษณะและภาวะของเด็กเพื่อให้การฝึกอบรมได้ผลดียิ่งขึ้น ดำเนินงานกองแรกรับเพื่อพินิจเด็กในระหว่างสอบสวนและพิจารณา และแยกควบคุมเด็กจำพวกนี้มีให้ปะปนกับเด็กที่ศาลตัดสินว่ามีความผิด แล้วดำเนินการหลังปล่อย โดยให้มีการคุ้มครองเด็กที่ปล่อยแล้วอีกกระยะหนึ่ง รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือในเรื่องที่อยู่อาศัยและการครองชีพโดยกว้างขวางขึ้น ดังนั้นจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ นายกรัฐมนตรี จึงเห็นสมควรให้มีการแก้ไขปรับปรุงการแบ่งส่วนราชการของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กให้เหมาะสมแก่การดำเนินงานส่วนกลางในขณะนั้นจึงให้แบ่งแยกกิจการของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางออกเป็นสาขาต่างๆ ดังต่อไปนี้⁸²

1. กองอำนวยการ แบ่งเป็น 4 แผนก คือ
  - แผนกธุรการ
  - แผนกฝึกและอบรม
  - แผนกกักกันและอบรม
  - แผนกสงเคราะห์ภายหลังปล่อย
2. กองแรกรับ
3. กองคุมความประพฤติ แบ่งเป็น 4 แผนก คือ
  - แผนกประมวลข้อเท็จจริง
  - แผนกคดี
  - แผนกควบคุมความและสอดส่อง
  - แผนกกำกับการปกครอง
4. กองแพทย์ แบ่งเป็น 3 แผนก คือ
  - แผนกตรวจพิเคราะห์ทางกาย
  - แผนกควบคุมพิเคราะห์ทางจิต
  - แผนกพยาบาล

⁸¹ประภาศน์ อวยชัย, เอกสารวิจัยส่วนบุคคลในลักษณะวิชาสังคมจิตวิทยา เรื่อง บทบาทศาลคดีเด็กและเยาวชน กับความมั่นคงแห่งชาติ, หน้า 92.

⁸²พระราชกฤษฎีกาแบ่งแยกกิจการของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง พ.ศ.2503, อ้างใน เรื่องเดียวกัน, หน้า 237-238.

ตั้งแต่ปี พ.ศ.2495-2503 สถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง ศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง ได้รับคดีเด็กและเยาวชน และพิพากษาว่ามีความผิด ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนคดีและคำพิพากษาว่ามีความผิดของศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ.2495-2503

	2495	2496	2497	2498	2499	2500	2501	2502	2503
รับไว้ระหว่างสอบสวน	1,115	1 071	1,203	1,288	1,580	1,365	1,548	1,135	1,143
พิพากษาว่ามีความผิด	549	746	950	670	846	511	610	519	534

ที่มา: ประภาศน์ อวยชัย, เอกสารวิจัยส่วนบุคคลในลักษณะวิชาสังคมจิตวิทยา เรื่อง บทบาทศาลคดีเด็กและเยาวชน กับความมั่นคงแห่งชาติ, หน้า 98.

เมื่อพิพากษาว่ามีความผิดแล้วได้มีระดับการลงโทษแตกต่างกันไป ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงระดับการลงโทษของศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ.2495-2503

ระดับการลงโทษ	2495	2496	2497	2498	2499	2500	2501	2502	2503
ว่ากล่าวตักเตือน	62	57	84	88	83	72	68	98	102
มอบตัวแก่บิดามารดา									
โดยวางข้อกำหนด	77	75	69	64	67	53	80	23	66
มอบตัวแก่บุคคล หรือ องค์การศาลที่เห็นสมควร	2	5	1	1	-	-	-	1	-
รอกำหนดโทษ หรือ รอกการลงโทษ									
โดยถูกคุมความประพฤติ	45	88	217	60	69	59	75	76	101
รอกำหนดโทษ หรือ รอกการ ลงโทษ โดยไม่มีเงื่อนไข	-	-	-	107	176	90	125	168	136
เขียนแทนปรับ	2	24	-	-	-	-	-	-	-
ปรับ	238	287	247	262	341	135	170	65	6
ส่งสถานฝึกและอบรม	109	214	310	87	108	100	82	85	119
จำคุก	14	16	22	1	2	2	10	3	4

ที่มา: ประภาศน์ อวยชัย, เอกสารวิจัยส่วนบุคคลในลักษณะวิชาสังคมจิตวิทยา เรื่อง บทบาทศาลคดีเด็กและเยาวชน กับความมั่นคงแห่งชาติ, หน้า 98.

ถ้าพิจารณาระดับการลงโทษจะเห็นว่าเด็กได้ถูกพิพากษาคดีในระดับต่างๆ กันไป ส่วนมากจะเป็นการลงโทษที่อยู่ในขั้นไม่รุนแรง เด็กที่ถูกพิพากษาลงโทษถึงขั้นสูงสุดคือ จำคุก มีจำนวนน้อย

เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนเด็กที่กระทำคามผิด แสดงว่ารัฐบาลมีนโยบายที่จะคุมประพฤติและก่อกมลเกลาคิดใจตลอดจนปรับพฤติกรรมมากกว่าจะเป็นการลงโทษขั้นเด็ดขาด

อย่างไรก็ตามจำนวนเด็กที่ได้กระทำคามผิดข้างต้น เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับจำนวนเด็กและเยาวชน จากการสำรวจสำมะโนประชากร โดยจำแนกตามหมวดอายุตั้งแต่ 1-19 ปี ในปี พ.ศ.2490 และ 2503

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนประชากรโดยจำแนกตามหมวดอายุตั้งแต่ 1-19 ปี ระหว่างปี พ.ศ.2490-2503

หมวดอายุ	ปี พ.ศ.2490	ร้อยละ	ปี พ.ศ.2503	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5 ปี	2,651,593	15.2	4,227,525	16.1
5-9 ปี	2,477,146	14.2	3,991,203	15.2
10-14 ปี	2,267,810	13.0	3,098,434	11.8
15-19 ปี	1,936,360	11.1	2,494,502	9.5
รวม 0-19 ปี	9,332,909	53.5	13,811,664	55.9
จำนวนประชากรทั้งหมด	17,444,689	100	26,257,946	100

ที่มา: "รายงานการสำรวจสำมะโนครัวของกระทรวงมหาดไทย พ.ศ.2490," และ "รายงานสำมะโนประชากรของสำนักงานสถิติกลาง สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ พ.ศ.2503," ใน อมรา พงศาพิชญ์, 40 ปี ของการพัฒนาเด็กและเยาวชนไทย (กรุงเทพฯ: ยูนิเซฟ, 2531).

จะเห็นได้ว่าจำนวนของเด็กที่กระทำคามผิดนั้นได้มีเพียงเล็กน้อยเท่านั้น แต่อย่างไรก็ตามรัฐบาลก็ได้ตระหนักเห็นถึงผลกระทบต่างๆ ที่จะตามมาเนื่องจากปัญหาดังกล่าว จึงจะเห็นว่ารัฐบาลได้ให้ความสนใจและสนใจ โดยได้มีการดำเนินการหลายประการตั้งแต่การศึกษารวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนที่มีปัญหาในเรื่องของความประพฤติ เพื่อจะนำมาวิเคราะห์ หาวิธีการหรือแนวทางแก้ไขในเรื่องของปัญหาเด็กอย่างมากมาย

ต่อมาใน พ.ศ.2506 ได้มีการออกพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2506 และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2506 เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลเด็กและเยาวชน และวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน โดยได้เปลี่ยนแปลงแก้ไขเพิ่มเติมจากพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ.2494 และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ.2494 ในประเด็นสำคัญ ดังนี้คือ⁸³

⁸³พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2506," และ "พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2506," อ่างใน ประภาศน์ อวยชัย, ประภาศน์ อวยชัย, เอกสารวิจัยส่วนบุคคล ในลักษณะวิชาสังคมจิตวิทยา เรื่อง บทบาทศาลคดีเด็กและเยาวชน กับความมั่นคงแห่งชาติ, หน้า 165-174, และ 220-230 ตามลำดับ.

1. ให้สถานพินิจมีอำนาจหน้าที่ในการสืบเสาะและพินิจเรื่องอายุ ประวัติ ความประพฤติ สถิติ ปัญหา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิตใจ นิสัย อาชีพ และฐานะของเด็กหรือเยาวชนที่ต้องหาว่ากระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด และของบิดามารดาผู้ปกครองและบุคคลที่เด็กหรือเยาวชนนั้นอาศัยอยู่ตลอดจนสิ่งแวดล้อมทั้งปวงเกี่ยวกับเด็กหรือเยาวชนนั้น รวมทั้งสาเหตุแห่งการกระทำความผิด เพื่อรายงานต่อศาล และทำการศึกษาค้นคว้าถึงสาเหตุแห่งการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนโดยทั่วๆ ไป จัดทำสถิติการกระทำความผิดอาญาของเด็กและเยาวชน และเผยแพร่วิธีการป้องกัน หรือทำให้ลดน้อยลง ซึ่งการกระทำของเด็กและเยาวชนที่กฎหมายบัญญัติเป็นความผิด สิ่งนี้ได้แสดงให้เห็นถึงความพยายามที่จะศึกษามูลเหตุของการกระทำความผิด เพื่อเป็นหนทางในการป้องกันการกระทำผิดต่อไป

2. ให้มีการตรวจรักษาและพยาบาลเด็กและเยาวชนในระหว่างที่มีการสอบสวนหรือพิจารณาคดี หรือระหว่างการควบคุมตัวในสถานพินิจ แสดงถึงการดูแลเอาใจใส่สุขภาพของเด็กมิได้ทอดทิ้งในฐานะผู้กระทำผิดต่อสังคม

3. ให้การศึกษาและทำการอบรมสั่งสอนศีลธรรมแก่เด็กและเยาวชนที่อยู่ในความควบคุม และจัดให้เด็กหรือเยาวชนได้ศึกษาเล่าเรียนวิชาสามัญอย่างน้อยให้พออ่านออกเขียนได้ฝึกอาชีพหรือวิชาชีพ หรือให้ปฏิบัติการงานอื่นใด เพื่อมิให้มีเวลาว่างโดยไม่จำเป็นให้เหมาะกับจิตใจและสุขภาพของเด็กหรือเยาวชนนั้น แสดงให้เห็นว่าได้ให้ความสำคัญกับการกล่อมเกล่าจิตใจเด็กระหว่างถูกควบคุมด้วย มิใช่มุ่งแต่การลงโทษเพียงอย่างเดียว

4. ให้สถานพินิจมีอำนาจหน้าที่กระทำตามความจำเป็น เพื่อให้ทราบความเป็นอยู่ของเด็กและเยาวชนที่ถูกปลดปล่อยไปแล้วจากสถานพินิจ สำนักงานของคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็ก โรงเรียน หรือสถานฝึกและอบรม เพื่อให้ความช่วยเหลือในเรื่องที่อยู่อาศัย การครองชีพ และการศึกษาเท่าที่จะทำได้ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความพยายามที่จะติดตามผลเมื่อเด็กนั้นพ้นจากการควบคุมไปแล้ว เพื่อดูแลมิให้กลับไปประพฤติดีก

5. ในกรณีที่ศาลปล่อยเด็กหรือเยาวชนไปเพราะไม่มีความผิด ถ้าศาลเห็นว่าควรจะวางเงื่อนไขอย่างหนึ่งอย่างใดเกี่ยวกับความประพฤติของเด็กและเยาวชนนั้นด้วย เพื่อสวัสดิภาพและอนาคตของเด็กหรือเยาวชนนั่นเอง ก็ให้ศาลมีอำนาจสั่งดังต่อไปนี้

- (1) ห้ามมิให้เด็กหรือเยาวชนเข้าไปในสถานที่หรือห้องที่ใดๆ อันจะจูงใจให้เด็กหรือเยาวชนประพฤดิชั่ว
- (2) ห้ามมิให้เด็กหรือเยาวชนออกจากสถานที่อยู่อาศัยในเวลาค่ำคืน เว้นแต่จะมีเหตุจำเป็น
- (3) ห้ามมิให้เด็กหรือเยาวชนคบหาสมาคมกับบุคคล หรือประเภทบุคคลที่ศาลเห็นไม่สมควร
- (4) ห้ามมิให้เด็กหรือเยาวชนกระทำการใดๆ อันจะจูงใจให้เด็กหรือเยาวชนนั้นประพฤดิชั่ว

- (5) ให้เด็กหรือเยาวชนไปรายงานตัวต่อศาลหรือพนักงานคุมประพฤติเป็นครั้งคราว
- (6) ให้เด็กหรือเยาวชนไปศึกษาหรือประกอบอาชีพเป็นกิจจะลักษณะ

ในกรณีที่ศาลสั่งอย่างใดอย่างหนึ่งตามมาตรานี้ ให้พนักงานคุมประพฤติดำเนินการสอดส่องด้วย ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการคำนึงถึงแนวทางการดำเนินชีวิตหลังการปล่อยตัว เพื่อป้องกันมิให้ต้องกลับไปอยู่ในบรรยากาศที่จะชักชวนให้กระทำผิดอีก

6. ถึงแม้ว่าจะพยายามหลีกเลี่ยงการลงโทษรุนแรง แต่วิธีการนี้ใช้กับเด็กที่ยังพอจะฟื้นฟูได้ ส่วนเด็กกลุ่มหลังที่ "เหลือขอ" ก็จำเป็นต้องลงโทษอย่างรุนแรงเช่นกัน เพราะมิเช่นนั้นจะชักชวนเด็กอื่นๆ ให้หลงผิดต่อไปได้ ดังนั้นสถานพินิจจึงมีหน้าที่ในการออกกฎข้อบังคับเกี่ยวกับการรักษาระเบียบวินัยของเด็กและเยาวชนที่อยู่ในความควบคุม และลงโทษตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 17 แก่เด็กและเยาวชนที่ละเมิดกฎหมายประพฤติดังกล่าว หรือกระทำผิดวินัยตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด รวมทั้งส่งเด็กหรือเยาวชนที่มีความประพฤติเหลือขออันจะเป็นภัยต่อเด็กหรือเยาวชนอื่นไปกักไว้ในสถานที่ที่จัดไว้โดยเฉพาะหรือเรือนจำ

7. เมื่อมีการจับกุมเด็กหรือเยาวชนซึ่งต้องหว่ากระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดแล้ว ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการเพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลคดีเด็กและเยาวชนให้ทันภายในกำหนดสามสิบวัน นับแต่วันที่เด็กหรือเยาวชนนั้นถูกจับกุม เป็นการเร่งรัดกระบวนการสอบสวนและฟ้องให้รวดเร็ว เพื่อมิให้เด็กต้องติดอยู่ในกระบวนการนาน เพราะจะมีผลต่อจิตใจเด็กด้วย

8. ในกรณีที่พนักงานสอบสวน พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ จำต้องควบคุมเด็กหรือเยาวชนผู้ต้องหาไว้ก่อนส่งตัวไปยังสถานพินิจหรือสำนักงานของคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองสามารถทำได้ แต่ห้ามมิให้ควบคุมเด็กหรือเยาวชนผู้ต้องหานั้นไว้ปะปนกับผู้ใหญ่ และห้ามมิให้ควบคุมไว้ในห้องขังที่จัดไว้สำหรับผู้ต้องหาที่เป็นผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นการแสดงถึงความต้องการแยกเด็กจากผู้ต้องหาผู้ใหญ่ เพื่อมิให้รวมอยู่ในบรรยากาศของความรุนแรงและน่ากลัว หรือเอาแบบอย่าง

9. ในกรณีที่ไม่ได้ปล่อยตัวเด็กหรือเยาวชนไปชั่วคราว หรือไม่ได้มอบตัวเด็กหรือเยาวชนไว้กับบุคคลหรือองค์การที่เห็นสมควรให้จัดการกับเด็กหรือเยาวชนดังต่อไปนี้

- (ก) ทำความสะอาดเปลี่ยนเครื่องแต่งตัว
- (ข) ให้แพทย์ตรวจร่างกาย และถ้าจำเป็นหรือเห็นสมควรให้ตรวจจิตใจด้วย
- (ค) ถ้าปรากฏว่าเด็กหรือเยาวชนเจ็บป่วย ซึ่งควรจะได้รับการรักษาพยาบาลก่อนดำเนินการคดี ให้มีอำนาจสั่งให้ได้รับการรักษาพยาบาลในสถานพินิจหรือสถานพยาบาลอื่นตามที่เห็นสมควร ในกรณีเช่นนี้ให้แจ้งไปยังพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการที่เกี่ยวข้องด้วย

กล่าวคือถ้าจะเป็นต้องคุมตัวเด็กไว้นั้นก็ต้องดูแลในเรื่องของความเป็นอยู่ สุขภาพชีวิต และจิตใจ

10. ในกรณีที่เด็กหรือเยาวชนถูกส่งตัวไปควบคุมไว้ เพื่อฝึกและอบรมตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลหลบหนีไปจากการควบคุมของเจ้าพนักงานแล้วภายหลังจับตัวมาได้ ให้ศาลสั่งเพิ่มกำหนดเวลาที่ต้องฝึกและอบรมขึ้นอีกตามที่เห็นสมควรแทนการลงอาญา แต่ต้องไม่เกินกว่าเวลาที่เด็กหรือเยาวชนนั้นมีอายุครบยี่สิบสี่ปีบริบูรณ์ แสดงให้เห็นว่าถ้าหลบหนีก็ต้องเพิ่มโทษให้เป็นไปตามกติกา

11. ศาลมีอำนาจพิจารณาคดีเด็กและเยาวชนถือว่า อายุ ประวัติ ความประพฤติ สถิติปัญหาการศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัยและอาชีพของเด็กหรือเยาวชนที่เป็นจำเลย และของบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ ตลอดจนบุคคลและสิ่งแวดล้อมทั้งปวงเกี่ยวกับเด็กหรือเยาวชนนั้นเป็นข้อความในประเด็นที่จะต้องพิจารณาด้วยเสมอไป เว้นแต่ในกรณีที่ไม่มี การสืบเสาะข้อเท็จจริงตามมาตรา 25 (1) แต่ในกรณีเช่นว่านี้ ถ้าศาลเห็นสมควรจะสั่งให้ผู้อำนวยการสถานพินิจหรือคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็กสืบเสาะข้อเท็จจริง และรายงานความเห็นเกี่ยวกับประเด็นนั้นในข้อใดต่อศาลก็ได้ แสดงให้เห็นว่าการพิจารณาคดีต้องมีรายละเอียดของการพิจารณามากกว่าผู้ต้องโทษทั่วไป

ทั้งนี้ให้พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2506 และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2506 มีผลบังคับใช้นับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา คือ ในวันที่ 31 ธันวาคม 2506 โดยให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้⁸⁴

จากการดำเนินงานที่เกี่ยวกับเด็กในสมัยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ที่กล่าวมานี้แสดงให้เห็นว่ามีเด็กจำนวนหนึ่งที่มีปัญหาทางด้านความประพฤติ ทั้งนี้อาจมีสาเหตุแตกต่างกัน เช่น สถานที่เรียนยังไม่มีพอเพียงทำให้เด็กไม่มีที่เรียน หรือต้องมาเรียนในเมืองโดยไม่มีผู้ปกครองคอยดูแล หรือเด็กที่มีที่เรียนก็หนีเรียนหรือใช้เวลาว่างจากการเรียนอย่างไม่ถูกต้อง ครอบครัวยุคใหม่ บิดามารดาไม่มีเวลาเอาใจใส่ดูแลบุตรหลานได้อย่างเต็มที่เพราะต้องทำงาน หรืออิทธิพลจากภาพยนตร์หรือสื่อต่างประเทศที่เข้ามาก่อให้เกิดการเลียนแบบที่ไม่ดี เป็นต้น ซึ่งรัฐบาลถือเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและให้ความสนใจอย่างมาก โดยได้พยายามขยายการศึกษาให้มากยิ่งขึ้น รวมทั้งจัดให้การสงเคราะห์และควบคุมดูแลเด็กที่มีปัญหา และถือเป็นเรื่องเร่งด่วนที่รัฐบาลต้องเข้ามาจัดการ เพราะได้มีผลเกี่ยว

⁸⁴ประกาศนุ อวยชัย, เอกสารวิจัยสวนบุคคลในลักษณะวิชาสังคมจิตวิทยา เรื่อง บทบาทศาลคดีเด็กและเยาวชน กับความมั่นคงแห่งชาติ, หน้า 165 และ 221 ตามลำดับ.

พันกับเสถียรภาพและความมั่นคงของรัฐบาลซึ่งเป็นสิ่งที่รัฐบาลสมัยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ นั้นได้ให้ความสำคัญอย่างที่สุด นอกจากการให้การสงเคราะห์แล้วรัฐบาลยังวางมาตรการต่างๆ เพื่อเป็นการควบคุมดูแลในเรื่องความประพฤติและรักษาระเบียบวินัย เช่น การขยายสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลางให้สอดคล้องกับปริมาณและขั้นตอนในการดำเนินการเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด และจัดให้มีการยกย่องพระราชบัญญัติควบคุมเด็กและนักเรียน พุทธศักราช 2505 ขึ้นแทนฉบับเดิมคือ พระราชบัญญัติควบคุมเด็กและนักเรียน พุทธศักราช 2481 เนื่องจากเห็นว่าเด็กที่มีปัญหาเรื่องความประพฤติและเด็กที่ถูกทอดทิ้งนั้นได้มีอยู่ทั่วประเทศ ดังนั้นจึงควรให้มีการบังคับใช้ครอบคลุมทั่วทั้งประเทศ นอกจากนี้ยังมีการจัดการควบคุมอื่นๆ เช่น การออกกฎระเบียบเรื่องเครื่องแต่งกายนักเรียนเพื่อป้องกันเด็กหนีเรียนและก่อการทะเลาะวิวาท ควบคุมการจัดรายการวิทยุของเด็กนักเรียน เป็นต้นนอกจากนี้ยังประกาศใช้พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน (ฉบับที่ 2) และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พุทธศักราช 2506 (ฉบับที่ 2) เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในวิธีการดำเนินงานในศาลคดีเด็กและเยาวชนให้เพิ่มมากยิ่งขึ้น และได้จัดให้มีการขยายการจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนไปสู่จังหวัดอื่นๆ อีกด้วย จึงจะเห็นได้ว่ารัฐบาลได้ให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในเรื่องความประพฤติของเด็กและเยาวชน ดังนั้นสิ่งที่รัฐบาลคาดหวังกับเด็กเป็นอย่างมากก็คือ เรื่องของระเบียบวินัย